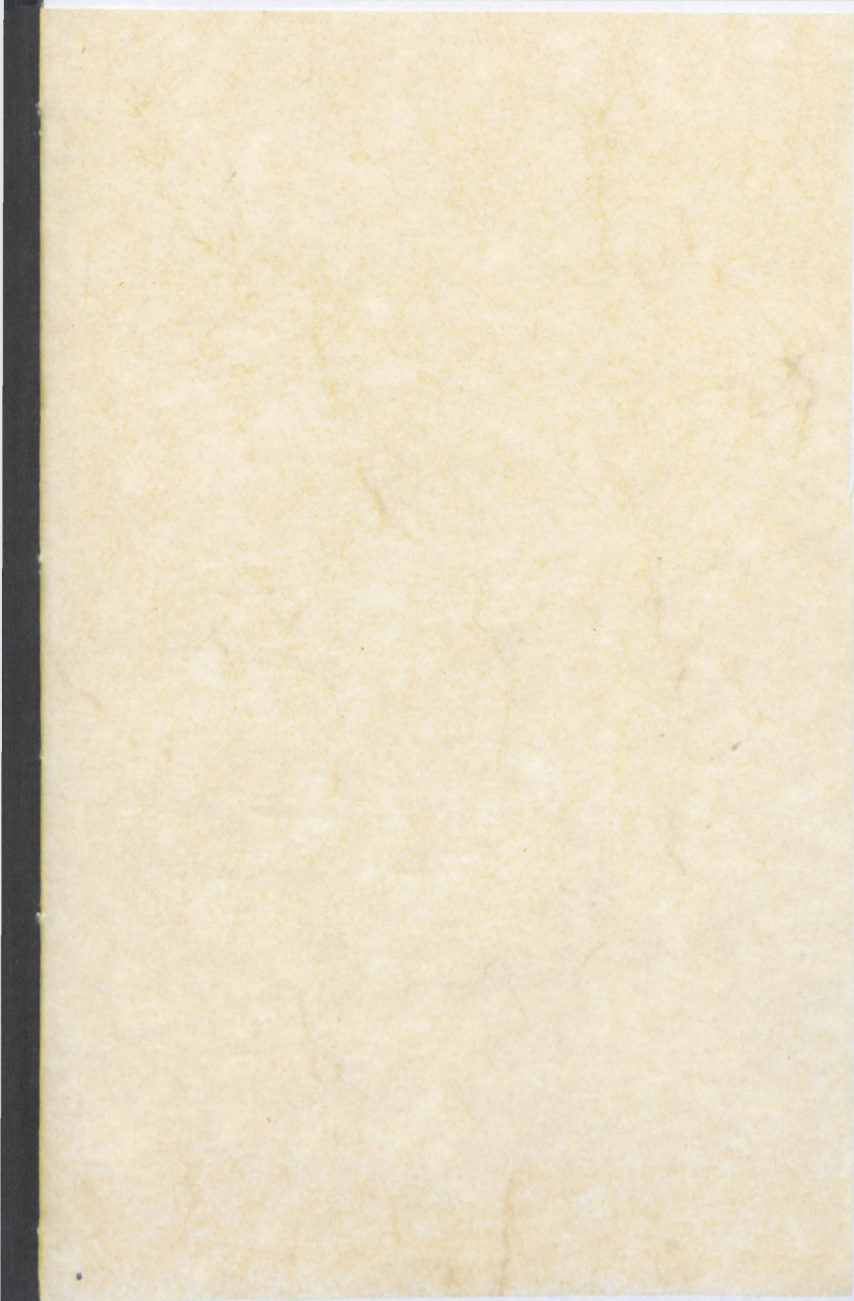

The image shows the front cover of a book. The spine is on the left, bound in a dark, possibly black, material. The main cover area is decorated with a traditional marbled paper pattern, featuring vertical, wavy, feather-like designs in shades of blue, green, and brown on a light background. A rectangular maroon label is affixed to the upper part of the cover, containing the title and authors' names in gold lettering.

HUBERT J;
FARAGÓ J;
MISKOLCI
ALMANAH
1904-IK. ÉVRE

*Perentye Sándor
ajánlata*

MISKOLCI ALMANACH

1904-IK ÉVRE.

R.

SZERKESZTETTÉK:

HUBERTH JÁNOS és FARAGÓ JÓZSEF.

STAMBERGER BERNÁT MISKOLC.

059
H94

REV 1972

1984 MAJ 3 0

Aa 425

24263

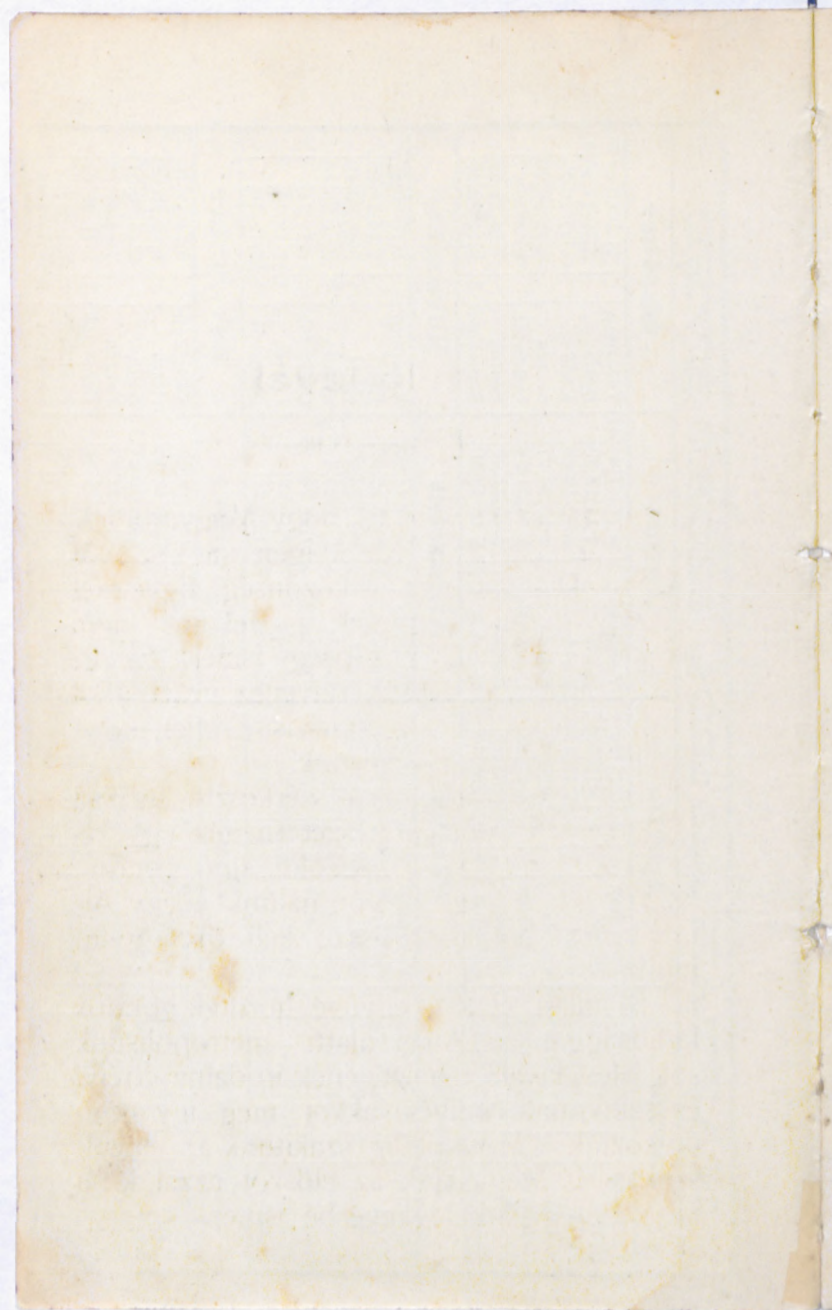

1960 JUN - 11

1997 -06- 25

NAPTÁR AZ 1904. SZÖKŐ ÉVRE.

Január	Április	Julius	Október
Vasárnap 3 10 17 24 31 Hétfő 4 11 18 25 Kedd 5 12 19 26 Szerda 6 13 20 27 Csütörtök 7 14 21 28 Péntek 1 8 15 22 29 Szombat 2 9 16 23 30	Vasárnap 3 10 17 24 Hétfő 4 11 18 25 Kedd 5 12 19 26 Szerda 6 13 20 27 Csütörtök 7 14 21 28 Péntek 1 8 15 22 29 Szombat 2 9 16 23 30	Vasárnap 3 10 17 24 31 Hétfő 4 11 18 25 Kedd 5 12 19 26 Szerda 6 13 20 27 Csütörtök 7 14 21 28 Péntek 1 8 15 22 29 Szombat 2 9 16 23 30	Vasárnap 2 9 16 23 30 Hétfő 3 10 17 24 31 Kedd 4 11 18 25 Szerda 5 12 19 26 Csütörtök 6 13 20 27 Péntek 7 14 21 28 Szombat 1 8 15 22 29
Február	Május	Augusztus	November
Vasárnap 7 14 21 28 Hétfő 1 8 15 22 29 Kedd 2 9 16 23 Szerda 3 10 17 24 Csütörtök 4 11 18 25 Péntek 5 12 19 26 Szombat 6 13 20 27	Vasárnap 1 8 15 22 29 Hétfő 2 9 16 23 30 Kedd 3 10 17 24 31 Szerda 4 11 18 25 Csütörtök 5 12 19 26 Péntek 6 13 20 27 Szombat 7 14 21 28	Vasárnap 7 14 21 28 Hétfő 1 8 15 22 29 Kedd 2 9 16 23 30 Szerda 3 10 17 24 31 Csütörtök 4 11 18 25 Péntek 5 12 19 26 Szombat 6 13 20 27	Vasárnap 6 13 20 27 Hétfő 7 14 21 28 Kedd 1 8 15 22 29 Szerda 2 9 16 23 30 Csütörtök 3 10 17 24 Péntek 4 11 18 25 Szombat 5 12 19 26
Márczius	Junius	Szeptember	December
Vasárnap 6 13 20 27 Hétfő 7 14 21 28 Kedd 1 8 15 22 29 Szerda 2 9 16 23 30 Csütörtök 3 10 17 24 31 Péntek 4 11 18 25 Szombat 5 12 19 26	Vasárnap 5 12 19 26 Hétfő 6 13 20 27 Kedd 7 14 21 28 Szerda 1 8 15 22 29 Csütörtök 2 9 16 23 30 Péntek 3 10 17 24 Szombat 4 11 18 25	Vasárnap 4 11 18 25 Hétfő 5 12 19 26 Kedd 6 13 20 27 Szerda 7 14 21 28 Csütörtök 1 8 15 22 29 Péntek 2 9 16 23 30 Szombat 3 10 17 24	Vasárnap 4 11 18 25 Hétfő 5 12 19 26 Kedd 6 13 20 27 Szerda 7 14 21 28 Csütörtök 1 8 15 22 29 Péntek 2 9 16 23 30 Szombat 3 10 17 24 31

Ajánló-levél.

— Előszó féle. —

A statisztika igazolja, hogy Magyarországon a szépirodalmi művek igen nagyszámát előszavakkal látják el. A közönség figyelmét — úgy mondják egyesek — fel kell hívni azoknak, akiket a közönség ismer. Ez az ajánló levél az olvasók szívéhez vezet, ahol magukban hiába kopogtatnak ismeretlen nagyságok és tehetséges kezdők.

A Miskolci Almanach szerkesztői merész léptekkel Miskolcból is szeretnének egy kis irodalmi centrumot varázsolni. Így gondolkodtak bizonyosan: »Van nálunk is egy Almanachra való, csak össze kell őket gyűjteni!«

S mikor ekként együvé hordták gondos fáradsággal az Avas alatti metropolisunk sok jeles, kiváló tehetségének irodalmi értékű és színvonalu művét, akkor meg így gondolkodtak: »Most pedig szakítunk az elavult szokással. Megiratjuk az előszót azzal, kit a mi közönségünk legkevésbé ismer.«

Az okoskodás egészen világos. Nálunk vidéken előszóért aligha vásárolnak könyveket. Aki az előszót is elolvasta az már megvette a könyvet. Szól az maga helyett. Az előszó — ugyis — csak egy rosszul sikerült prospektus.

Az előszóíróknak egyébként is közös a sorsuk. Ha jó munkát ajánlanak, jön a felelet: ennek a műnek nem kell ajánló levél. Ha rosszat, kész a válasz: mekkora erőlködés, vajjon mi lappang a háta mögött? A mi jó vidéki székvárosunkban pedig így elmélkednek az irodalom pártolók: »Lám, lám már ez is előszót ír, vajjon hová tolja fel magát? Azt hiszi, hogy ád itt valaki a szavára!«

Elég ügyes és hálás ötlet tehát, hogy reám bízták a szerkesztők az előszó megírását. Ha ők engem az ismeretlenség homályából kiemelnek, — tartsam érte a hátam.

Ugy látszik ismerik a szerkesztők a mi kedves vidéki életünket, irodalmi érdeklődésünket. Tudják, ha már könyvet vásárolunk, valakin kitöltjük a bosszunkat. Ekkora áldozatot egész önzetlenül nem kívánhatunk itt a provincián. A közönségnek áldozatkészége fejében joga van, hogy megmossa az írók és szerkesztők fejét. A babért tehát megosztják egymás között a szerkesztők — jogosan és okosan — a jóindulatu megrovást áthárítják az előszó írójára, aki elég

merész ajánlani egy munkát, amelyik úgy is jó s elég vakmerő feltolni magát protektorul annál a kedves közönségnél, amelyik tud önállóan ítélkezni elevenek és holtak felett . . .

Mégis vállalkozom e nehéz feladatra, mert erős a hitem, hogy nálunk is lesz egyszer a vidéki központokon irodalmi élet; mert naiv hittel azt hirdetem, hogy a vidéki írók a kulturáért való nemes hirdetésben járnak s tesznek annyit legalább is, mint a gazdasági élet terén egy szőlészeti vagy méhészeti felügyelő; mert rajongó idealizmussal bizom abban a szebb jövőben, hogy lesznek nálunk a vidéken élő és megélt neves íróink, hírlapíróink, művészeink, akik abba a provinciába — ahol működnek — egy parány lelket öntenek, erőt, életet, színt, illatot hoznak az érzéketlen testbe és felfrissítik a szíve verését. Rezgésbe tudják majd hozni a vidéken minden jó izlésű, helyes érzékű embernek a gondolkozását, felfogását s lesz végre, aki megismeri és megbecsüli a vidéki skriblereket is . . .

Ma még bizony itt nem tartunk. A vidéken ismerünk jó hivatalnokokat, ügyes bírákat, kitűnő orvosokat, kiváló ügyvédeket, tudós professzorokat, elsőrangú vendéglősöket, hatalmas potentátokat, független hazafiakat, de azt el nem ismerjük, hogy valaki

hivatásos író vagy hogy az írói hivatás jogcím lehetne az elismerésre vagy a megélhetésre.

Nálunk vidéken, ha valaki egy jó cikket, egy kitűnő novellát s egy hangulatos verset akar olvasni: azt megírja ő maga. Más emberfiától nem akceptálja.

Ellenben például a kerületi kormányzó ur ő nagyméltósága — nevezzük így, hisz a név és cím mellékes, fő dolog a típus — ha a vidéki író és hírlapíróra szüksége van, kiszól a tanácsosához ilyen formán:

— »Nézze, szóljon ánnak az izének, hogy írjon holnapra egy izét árról az izéről . . .«

A tanácsos ur felhivatja az izét s így szól hozzá:

— »Kérem Hajdu ur, foglalkozni kell már behatóan az új kormányprogram részleteivel is. A kegyelmes ur kívánja, hogy lapjában holnap egy cikk jelenjen meg kellő alapossággal és lendülettel a telepítési javaslatról. Ez a mi kerületünket közelebbről érinti.«

Az izé meghajol s távozik. Megírja a cikket s egyidejűleg ír egy kedves verset a szőke Izáról, a kerületi szintársulat elragadó drámai szendéjéről. Másnap a kegyelmes ur el sem olvassa a cikket, a szőkehaju Iza átfutja ugyan futólagosan a versikét, de azért továbbra is az ő kis huszárönkéntésével

foglalkozik — nem futólagosan.

A kerületi főnök, kisebb ur, szintén hatalmas. Minden téren tényező. Ügyes, okos s kevésbé szeretetreméltó. Olykor kedves, de mindig nyers. Ő közvetlenül érintkezik a helyi irodalom képviselőivel körülbelül így:

— Ez nem járja Kelemen ur, maguk tulságosan sokat foglalkoznak a kerületi utak jókarban tartásával s nem veszik észre, hogy a kerületi színigazgató a művészeti érdekovására, mennyire mellőzi drámai hősnőket. Azt a direktort ki kell kezdeni. Az egy közönséges üzletember. Három cikket érdeemel a viseletéért. Meg kell tanítani őt a művészetre.«

Kelemen ur valamit még mond. A kerületi főnök melegen és barátságosan megrázza a kezét s távozik. Utána jön, Bügözdý ur, kerületi nagybirtokos, aki sokáig várakozott az előszobában. A kerületi főnök ur elébe megy s mosolygó ábrázattal így fogadja:

— »Bocsáss meg, hogy várakoztattalak, de ettől a *skriblertől* nem tudtam szabadulni. Mindig van ezeknek valami kérni valójuk.«

Bügözdý ur megjegyzi magának a skribler szót, s maga körében könnyed lenézéssel szintén akként apostrofálja a helyi irodalom buzgó képviselőit.

Csak természetes a kerületi nagybirtokos osztály eme megtisztelő kritikáját átveszi a városi polgári elem. S aligha akad művelt család, melynek körében egyik-másik szellemes gavallér a skribler szót nem használná mindenesetben, valahányszor egy-egy vidéki írófajta emberről esik szó . . .

Igy léssen aztán, hogy a vidéki író a hivatalnoknál nem ügykereső fél, a birónál nem tekintély, az orvosnál nem paciens, az ügyvédnél nem kliens, a professzor szemében nem szaktudós, a vendéglős előtt nem jó fogyasztó, a vidéki potentátoknál nem tényező, a polgárok szemében rossz adófizető, a bankár s kereskedő előtt nem hitelképes. Mert a vidéki íróság az nem polgári hivatás. A vidéki ujságíróság hasonlóképen. Amannak nincs elismerése, emennek szinte, de millió az ellensége. A vidéki társadalom vidéki írót nem pártfogolhat, vidéki ujságra pedig elő nem fizet, de legalább engesztelhetetlenül gyűlöli az ujságírót.

Ha jól tudja valaki hajtani saját jukker fogatán a dereseit vagy a pejcsikóit, vagy ha kifogástalan izléssel változtatja jól szabott ruháit, sokkal könnyebben feljuthat a társaságba, mintha évtizedeken keresztül okos és szép dolgokat ír össze

Azaz, hogy van egy világ, ahol szívesen látják a vidéki novellistákat és poétákat is.

Az ifju, bohó leányok világa ez, akik megcsodálják az író, még ha vidéki is, szeretettel kísérik utjára a novella hőseit és egy-egy könnyet szentelnek olykor a szenvedő alanyi költőnek . . .

A minap magam mutattam be ilyen kedves, rajongó, ifju leánynak egyik fiatal helybeli poétánkat.

— Kardos Ferencz — mondottam büszkén — városunk nagytehetségű, ifju poétája.

— Nagyon örvendek, — szólott a bájos teremtés. — Gyönyörűséggel olvasom minden versét. Igazán át tudom érezni azt a nagy fájdalmat, mely önt fogva tartja . . . Mondja csak Kardos . . .

— Parancsoljon?

— Nem rokona önnek Kardos a vaskereskedő, akinek a Széchenyi-utcán van az üzlete és a háza . . .

— Bocsásson meg nagysád — szólott az ifju poétám — ezzel nem dicsekedhetem . . .

A bájos, ábrándos ifju leány pedig alig nézett többé a tehetséges, ifju, helybeli költőre

* * *

A Miskolci Almanach szerkesztői előszót kívántak tőlem. Kiküldtek előörsnek, hogy a mi vidéki irodalombarát közönségünk először engem tépázzon meg ezért a vakmerőségemért. Tudván sorsomat, tiszta szeretet-

ből én fordultam ez egyszer a mi kedves, hálás vidéki társaságunk ellen. Most már üthetnek. Ámde — annyi szent — jó ajánló levéllel láttam el a Miskolci Almanachot. Azt hiszem, megtaláltam az igazi utat a mi vidéki művelt közönségünk gráciájához . . .

Jassicus.

Egy kis hajó.

*Sik tengeren, derüs égbolt alatt,
Egy kis hajó bizalmasan halad.
Apró hullám pajzánkodik vele,
Ködöt nem ismer kedvező szele.*

*A messze kék távolban merre tart,
Ki tudja, hol van még az enyhe part!
Már az se látszik, melyet elhagyott
Érette bár sokan aggódnak ott.*

*Mi sorsa lesz? Nem busítja ez őt;
Erős kezek vonják az evezőt,
Az óhajtott révet vagy fölleli,
Vagy a tenger haragja elnyeli.*

*Vihar ha zúg s el-elborul a fény,
Vitorláján ott csillog a remény.
El nem csüggeszti gyötrő gondolat.
A kis hajó küzd és halad, halad.*

Lévay József.

A baba.

— Így, így aludj kis leányom!

A papa mindjárt itt lesz s elhozza azt a szép, nagy aranyhaju babát, melynek szemei ugy hasonlitanak a tiedhez. Aludj, édes kicsikém, hunyd be szemecskéid, mire fölébredsz, a papa itt lesz.

A halvány asszony odahajol kis leánya fölé, megcsókolja a láztól égő arcot, mi alatt szemeiből kihullnak a könnyek.

A beteg gyermek nyugtalanul izeg-mozog az ágyban, szép, kék szemei csillognak, ragyognak a sorvasztó lázban, kicserepedett ajkai alig hallhatóan susogják:

— Mama, vizet!

Az anya oda nyújtja az elkészített gyógyszert, a kis leány mohón kap utána, aztán enyhülést nyerve, hálásan rebegi:

— Jó mama . . . édes mama . . .

A láz szűnik, a gyermek arcáról egy pillanatra tűnik az a félelmes pirosság, szempillái lecsukódnak . . . elalszik.

Az anya könnyebűlten sóhajt, de azért

nem veszi le szemeit alvó kis leányáról. Nesztelenül közelebb huzza az ágyhoz széket, áldólag terjeszti ki kezeit az alvó gyermek fölé aztán nézi, nézi elmerengve.

Oly boldog volt ezideig. Öt éve már, hogy teljesült leghőbb vágya: férje lett az, akit szeretett. Azóta csak hirből ismeri a bűt. Férje rajongott érte; boldogok voltak, a sors megajándékozta őket egy édes, aranyos babával. Szőke, kedves, okos kis lány volt. Életük örömét, lelkük kincsét látták benne. A szőke, édes, kis baba volt szerelmük jelképe.

S most mindennek vége. Azok a beszéd, szép, kék szemek nem mosolyognak, azok a pici ajkak nem nyílnak okos beszédre. A papa hiába kérte, hogy mondja el neki azt a szép, új verset, amit az ovodában tanult, a kis Aranka türelmetlenül fordult el. Nem mond el semmit . . . fázik . . . a feje fáj . . . beteg.

Oh, hogy éppen most kellett ennek megtörténni. Most, karácsony előtt, midőn előre örültek a meglepetésnek, amit gyermeküknek szereznek.

A halvány, fiatal asszony szemei megtelnek könnyekkel. Kínozta az önvád, hogy nem örködött eléggé gyermeke egészsége fölött. Igaz, megtett mindent, hogy baj ne érje, de mégis jobban kellett volna vigyáznia.

A multkor is elfeledte a keztyűt kezére huzni. Bizonyára az ő gondatlansága idézte elő a bajt. S ez a gondolat ugy kinozza az anyát. Remegve nézi a gyermeket; oh, de szívesen szenvedne helyette.

A beteg kis lány felijed álmából, idegenkedve néz anyjára, kezeckéjével elutasítólag int, aztán hirtelen a fal felé fordul.

Az anya lélegzetét is visszafojtva figyel gyermeke mozdulatára, homlokára teszi kezét, mely hideg mint a jég. Ez jótékonyan hat a gyermekre, nyugtalansága csendesedik, ismét elalszik.

Csend volt a szobában. A nap is nyugodni tért s komor homály lépett a nyomába. Rideg, barátságatlan a pár nap előtt még oly kedves, boldog, kis fészek. Az óra lassan, egyhangúan ketyeg, a kanári madár is hallgat, szárnya alá dugja fejét, mintha tudná, hogy az ő kis gazdája nagyon beteg.

— Csak már jönne Ákos, — sóhajtja a halvány asszony. — Istenem, milyen karácsony! — teszi hozzá elmerengve.

Bizony másként folyt le ez a mult évben. Hogy örült Aranka a karácsonyfának, hogy kacagott, midőn meglátta a sok, szép ajándékot.

A karácsonyfát most is elkészítették. Az apa most is nagy gonddal diszította fel cifra papir-láncokkal s az ágakat telerakta a baba

legkedvesebb játékszereivel. Ott állt a kedves fa az előszobában. Lesz öröm, ha meggyújtják az apró gyertyákat.

Aranka ismét nyugtalanul fordult meg az ágyban. Hörgő sóhaj szállt fel melléből, s arcára visszatért a halál rózsája.

— Mama . . . hozzád . . .

Kinyújtja a karját, felül, anyjához kívánczik.

Az anya sietve teljesíti gyermeke kívánságát, megsimogatja szőke haját, csókokkal halmozza el égő arcát. A kis leány eleinte odasimul édes anyja szívéhez, átkarolja, de csakhamar türelmetlenül kiált fel:

— Bocsáss . . . ne bánts . . . aludni akarok . . .

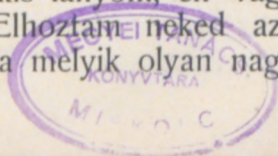
A fiatal asszony visszateszi gyermekét az ágyba. De a kis leány nem tud elaludni. Ide-oda fordul, ledobja magáról a dunyhát, kezeckéivel hadonászik, kinzó nyugtalanság vesz erőt rajta.

E pillanatban nyílt az ajtó s belépett a férj az orvossal.

Mindnyájan az ágyhoz siettek. Az apa szép, férfias arca véghetetlen fájdalommal fejezett ki, majd legyőzve felindulását, a kis beteg fölé hajolt.

Arankám, édes, kis lányom, én vagyok itt, a te jó papád. Elhoztam neked azt a szép babát, tudod, a melyik olyan nagyon

24263

megtetszett neked a kirakatban a multkor, amikor arra sétáltunk. Nézd csak, milyen szép szőke haja, kék szeme van — és megmutatta a magával hozott bábút. — Halld csak, még sirni is tud. Hallod? Milyen rossz leány ez a baba, nem olyan, mint te vagy. No mondd hát neki, hogy ne sirjon. Nem akar hallgatni. No, büntesd meg édes kis leányom, ezt a csunya, rossz bábát.

Az apa hiába beszélt, a kis lány ellökte a bábút, egy tekintetre sem méltatta az édes apát, akit pedig oly igen szeretett.

— Nem kell . . . vidd . . . — hörögte rekedten — úgy fáj . . . éget valami . . . — mondá panaszosan, torkára mutatva.

Az orvos szomoruan nézte a kis leányt. Édes örömmel enyhítette volna kinjait, ha a tudomány kezébe adta volna az eszközt. Hiába, a gyermekek rémitő, kegyetlen ellenségével, mely összeroncsolja légcsövüket s megfosztja őket az éltető levegőtől, sokszor nem lehet megküzdeni. Az ádáz szörny ott ólálkodott a baba ágya körül. A szülék kétségbeesett fájdalommal nem hatotta meg szívét, kinyújtotta kezeit az ártatlan kis leány után s kegyetlen elhatározással vette karjaiba. Még néhány perc . . . s iszonyu tettét végrehajtja.

Az apa kirohant a szobából, de csakhamar visszatért.

— Édes Arankám! — szólt enyelegve —
ugye te is tudod, minő szép este ez a
mai. Lásd, pedig a mult évben ugy vár-
tad ezt az estét. No, nézz oda az ajtóra,
nekem megsugták, hogy ott a másik szobá-
ban volt valaki, aki nagyon szeret téged,
mert jó voltál s ezért most meg lep téged
sok . . . sok szép ajándékkal. S tudod-e,
ki ez a valaki? Ah, hallod, már csenget,
hogy menj s nézd azt a sok, szép ajándé-
kot, amit hozott neked ő . . . a te an-
gyalod . . .

A gyermeket figyelmissé tették a szavak,
felült, az apa öibe vette s most felpattant
az előszoba ajtaja.

Ott állt a szoba közepén a diszes ka-
rácsonyfa, zöld ágai meggörnyedtek a sok
játék-szer alatt, a meggyújtott gyertyácskák
lángjaiban csillogott, ragyogott a sok ara-
nyozott dió.

A beteg baba szemeiben egy pillanatra
az öröm lángja villan meg, kinyújtja kezeit
a kedves ajándékok után, de csakhamar
ismét lehanyatlik s a fájdalomtól eltorzult
arccal rebegi:

— Papa . . . ne bánts! . . .

A kis leány nyugtalansága növekedik:
arca elkékül, melle zihál. Az anya veszi
öibe, nem tudja visszatartani könnyeit, csó-
kokkal halmozza el a kis beteg arcát s zo-
kogva csittítja:

— Aludj édesem . . . meggyógyulsz
nemsokára . . . nem lesz semmi bajod . . .
aludj . . . aludjál . . .

De a kis leány nem tud engedelmeskedni,
nem viszonozza a csókokat . . . megragadja
az apa által hozott babát s odaszoritja szí-
véhez . . . a másik kezével görcsösen ka-
rolja át édes anyja nyakát, hideg verejték
lepi el homlokát, egész teste reszket . . .
Beszélni akar, de nem tud . . . Hörgő só-
haj hangzik el ajkáról . . . arcáról eltűnik
a lázas pir . . . szemeinek fénye megtörik . . .
pici ajkai elkékülnek . . .

Már nem öleli édes anyját . . . a baba
is kiesik kezéből . . . feje, mint a letört
virág lehanyatlik.

Meghalt.

A karácsonyfa gyertyái világítottak el-
szálló lelkének . . .

Serédi Jenő.

Naplójegyzetek.

— *Vannak nők, akiket csak azért ölelünk, mert okosabb dologra nem valók.*

*

— *A pszikiátriával foglalkozók ujabban egy igen érdekes kórtünetet fedeztek föl, amely különösen pénztárnokoknál fordul elő. Ezek a szerencsétlenek ugyanis abban a rögeszmében vannak, (és úgy viselkednek) — mintha ők a feleknek a saját zsebükből fizetnének.*

*

— *«Miért ne beszélnek én zenéről, hiszen csak van fülem!» — Igen, de itt nem a hosszúság határoz.*

*

— *Vannak mosolygó gyilkosok, akiknek főkedvtelésük a művész kedélyét rontani. Tudják ők azt, hogy így — ha talán magát az embert nem is — de a muzsáját, azt biztosan megölik.*

*

— *Hűség és hála. A hűség igazi gyermeke az istennek; mindenki imádja, senki sem ismeri. A hála — egy szerény siremlék.*

*

— *Azt szokták mondani: «Uj seprő jobban söpör.» A kisvárosnak mindig uj seprő kell, nem azért, mintha a régi már nem felelne meg, — csak épen kíváncsiságból.*

*

— *Krisztus Urunkat mai napság nem feszítenék keresztre. Dehogy! — Csak agyonhallgatnák az ujságok.*

*

— *Áldom azt a sok fájdalmat és csalódást, ami az életemet keseríti. — Hogyan tudnék másként megbarátkozni a halál gondolatával!?*

*

— *Légy rajta mindenkép, hogy állati voltodat elfelejtsem, s jutalmúl megadom neked — az emberi czimet.*

Lányi Ernő.

Paraszt-szerelem.

Mikor Kódor Miklóst elvitték katonának, Kovács Borcsa megfogadta szentül, hogy hü marad hozzá, a míg kiszabadul. Mi az a három kis esztendő? Aztán ha Vasas Mari öt évig tudót várni a szeretőjére, ő is csak kibirja a hármat.

Ki is birta egy esztendeig. Egy esztendő is hosszú idő, mikor valaki nem látja a szive választottját. Kovács Borcsa se látta az övét, mióta elment, mert a Miklós valahol Boszniában ette a császár kenyerét. Nagy néha esett meg az is, hogy életjelt adott magáról, akkor is az édes anyjának irt, alig esett pár szó a levélben a Borcsa leányról.

De hát ez még nem lett volna olyan nagy baj, a leány talán megvárta volna még a másik két esztendőt is, ha haza nem vetődik a faluba Olajos Pista, a harangozó fia. Az is abban az ezredben szolgált a hová a Miklóst vitték.

Legelső volt nála, aki felkereste, Kovács Borcsa. Alig várta, hogy hirt halljon a kedveséről.

— Mond már Pista, aztán jó dolga van-e?

A kiszolgált huszár egyet sodorintott a hosszú bajuszán.

— Hogy jó dolga van-e? Meghiszem azt! Hát melyik huszárnak ne volna jó dolga?

— Beszélj hát róla valamit. Egészséges-e? Szeretne-e már haza jönni? Emlékszik-e még rám? Nem üzent semmit?

— Hát hogy az igazat megmondjam, egészségesnek egészséges mint a makk, nincs annak kutya baja, hanem hogy haza kívánkoznék, azt kötve hiszem. Nagyon megtetszett neki a katona élet.

— Teremtő Jézusom! Már bizonyosan más szeretőt is keresett magának, ugy-e?

— Az volna szép, ha még az se akadna egy huszárnak! Van annak galambom husz is ha kell.

— Ne tréfáj már Pista, hanem mond meg igazán, hogy üzent e valamit? Hü marad-e hozzám?

— Azt már nem tudom biztosan megmondani. De úgy hiszem, bemarad «zupás»-nak. Inkább szolgálja a császárt, mint a bíró uramat, azt mondta. Lehet, hogy eljön egyszer érted, mikor majd felviszi az őrmesterségig.

— Aztán sokáig tart-e, míg az lesz?

— Bizony lelkem, elmulik addig még kerek öt esztendő. Ilyen helyre leánynak kár lenne addig vártni magára!

Kovács Borcsa szomoruan hagyta ott a huszárt. Mikorra hazaért, a szemei is ki voltak sirva. Nem jót sejtett a huszár beszédjéből. Bizonyos, hogy Miklós már azóta megcsalta. Lehet, hogy választott is ott már magának mást, mert akkor megüzente volna a Pistával, hogy várjon türelmesen, meg megis irta volna az édes anyjának. Nem érdemli, hogy hú maradjon hozzá, minek várna még hosszú két esztendőt, hátha csakugyan nem jön vissza akkor se, hisz azt mondta a huszár. A huszár pedig nem hazudik.

Majd jöttek a téli hosszú esték, a mikor megkezdődött a fonóbajárás. Legények leányok ott mulatnak ám el csak igazán. Eljárogatott a fonóba Kovács Borcsa is. Sokszor ott találta a huszárt, de nem kérdezősködött többet tőle, meg volt győződve, hogy Miklós elfordult már tőle egészen.

— Bolond volnál ha várnál rá! — incselkedtek vele a legények.

A leány is megunt a gunyolódást, aztán kiverte a fejéből, hogy eszébe se jusson többet a régi szeretője. A következő nyáron már újból tüzet fogott a szive.

Megtetszett neki a harangozó fia, Ola-

jos Pista, a huszár. Annak se volt a szive kőből, az se mondott ellent. Csak addig kellett várni, hogy egymáséi legyenek, a míg a legény kovácműhelyt nyit és mester lesz belőle.

A leány szülei is szivesebben vették, ha kovácsné lesz a lányuk, mintha a biró juhásza veszi el.

De hát ez se ment olyan könnyen s bizony kerek egy esztendőt kellett várni, a míg odáig jutottak, hogy férj és feleség lehessenek.

Ekkor telt le a Kódor Miklós három esztendeje is . . .

Október közepe felé levelet hozott a posta Kódor Andrásnénak. A fia irt neki Boszniából. Az állott benne, hogy pár nap mulva a levél után megjön ő maga is. Alig várja, hogy utnak indulhasson, hogy láthassa a faluját, az öreg édes anyját, meg a hüséges Borcsáját. Mit tudta azt szegény, hogy a szeretőjét épen előtte való vásárnap hirdették ki először a templomban Olajos Pistával.

Hamar szárnyra kelt a hir a faluban, hogy hazajön a Kódor Miklós. Eljutott a hir a Kovács Borcsa fülébe is. Megijedt a leány. Mi lesz most már vele? Mit fog mondani a régi szeretője, ha majd látja, hogy hütlen lett hozzá s hogy már másnak a mátkája?

De hát ugyan mit mondana? Hisz azt üzente a Pistával, hogy tovább is ott marad katonának. Ő pártolt el tőle először. Meg aztán nem is irt neki a három hosszú esztendő alatt egy jó szót se.

De hátha Olajos Pista nem mondott igazat? Hátha csak boszúból mondta azt, a mit mondott? Annyi tény, hogy mikor még mindketten idehaza voltak, akkor se voltak jó czimborák, még a korcsmában is többször összeverekedtek.

— A te lelkesen szárad, ha valami bajt csinál az a legény, ha hazajön, mondta a vőlegényének.

— Ugyan rá se hederits! Majd talál magának mást, hogyha akar! Van elég lány a faluban!

. . . Kódor Miklós csakugyan hazajött. Egészen megemberedett, a mióta katonának vitték. A mint huszár ruhában, sarkantyut pengetve, végig ment az utcán, utána bámultak a leányok. De a legény rájuk sem nézett, nem látta közöttük azt, a ki után sovárgott a szive.

Az édes anyjától tudta meg, hogy megfordult a világ azóta, a mióta nem látta a falut, hogy hűtlen lett hozzá az, a kinek az ölelését oly nehezen várta.

Nagyon szomorú lett erre a legény. Csalfa a lány mind, de azt hitte, hogy ennek

az egynek nem olyan a szive, mint a többinek. Hogy esküdözött, hogy fogadkozott, hogy hű marad hozzá s most mégis így szégyenben hagyta.

Az bántotta legjobban, hogy az Olajos Pista fészkelte a szívébe magát. Még ha más legényért hagyta volna el, könnyebben eltudná szivelni, de épen ennek az egynek ellensége volt . . . Kerülte a lányt, valahányszor látta, de az se igen vágyakozott elébe kerülni.

Már ki volt tűzve a lakodalom napja. A vőfélyek a fél falut meghívták az esküvőre, a Kódorékat azonban kifelejtették. Ilyen csufság nem esett még meg a Kódor familián. Ez is az Olajos Pista műve volt.

Kódor Miklós feltette magában, hogy boszút áll ezért a megaláztatásért. Megmutatja, ha az életébe kerül is, hogy ha már az övé nem lehet az a lány nem lesz az Olajos Pistáé sem . . .

. . . Hideg novemberi éjszaka volt. A lakodalmas nép vigan mulatott a vőlegényes háznál . . . Ép a menyasszony-táncz következett.

A cigány rázendített a nótára, Olajos Pista tánczra hívta a menyasszonyát s féktelen jókedvvel járta vele a ropogós csárdást, a mikor hirtelen éles dörrenés rázkódatta meg a levegőt.

A vőlegény szívéhez kapott s halva rogyott össze a menyasszony karjai között. Szíven találta a golyó.

Egyszerre óriási rémület támadt. A menyasszony elájult, a lakodalmas nép fejét vesztve rohant kifelé. A nagy vigasságnak vége lett, a lakodalmas ház véres trágédia színhelyévé változott át.

Félóra mulva már lánczon volt a gyilkos, a régi szerető. Beismerte a tettét, csak azt bánta, hogy célzott tévesztett, mert nem a vőlegénynek szánta a golyót, hanem a leánynak.

Igy jutott özvegységre Kovács Borcsa, még mielőtt asszony lett volna belőle . . .

Czövekh Károly.

Vanitatum vanitas.

*Fakó, öreg arckép került a kezembe:
Egy bozontos fürtű, pufók kis gyerek;
Báméskodva néz a messze végtelenbe,
Ah soha, de soha rá nem ismerek.
Furcsa érzés jár át, szinte restelem,
Hátha hamis álom üz csúfot velem?
Szemeimnek hinni alig akarok:
Ez az apró jószág, hogy ez én vagyok.*

Az élet korongja be gyorsan is fordul
S elpártol lassacskán ifju tavaszunk,
Naponta kidül egy ábrándkép a sorbul
És mi észrevétlen fonnyadunk, aszunk.
Kihull egy-egy hajszál, elfog a remény,
Apró csecsemőből lesz öreg legény.
Amaz csupa szin és mosolygó derű,
Emez mily mogorva, milyen keserű!

Suhannak az évek, suhannak felettem,
Megállitni őket nincsen nagy okom.
Még ifju se voltam, már megöregedtem,
Gondásta barázda szeli homlokom.
Ami tűz volt bennem, elhamvadt belül,
Szivem szerelemre már sohszem hevül,
Ideált a lelke hasztalan keres,
Élek, mert születtem, nem mert érdemes.

Sivatag a létünk, melyen nincs oázis,
Rajta sivó homok, egyéb se terem.
Boldogságról szólni: hiú, üres frázis,
Mely erőt vesz néha gyarló emberen.
Annyi a való csak, hogy futunk bután
Képzélet alkotta délibáb után,
És hogy minden, minden, ami szép, mi jó:
Csupa szemfényvesztés és illuzió.

Gál György.

Mese.

Volt, hol nem volt, az Óperencián
(Lehet, hogy még azon túl is talán)
Egy ember, ki alig élt oly napot,
Melyet a sors veretlen nem hagyott.
Önzés, irigység vette őt körül,
— Az ember csak a más baján örül, —
Türt, szenvedett . . . reménye elfogyott
S kezébe vette a vándorbotot.

Hosszú útján a mint ment, mendegélt
Oly táj felé, hol ember még nem élt,
Hol nincs haszonvágy, bosszu és a hol
Viszály, harag vagy önzés nem honol,
Egyszerre egy országba érkezett.
— Nem tud felőle csak a képzelet —
Hol nincsen ember, mert ezt egyedül
Az állatok választák lakhelyül.

A mint az ember mind tovább haladt,
Látott furcsábbnál furcsább dolgokat:
Vigan táncolt a jégen egy számár,
Párjával nézi a sólyom-madár;

*Egész sereg hiéna fut amott,
— Tán árverésen ütik a dobot? —
Két kis majom egymásnak csókot hányt,
Nem látta más, csak egy vén — elefánt.*

*Az ember itt hamar tanyát ütött
S gond nélkül élt az állatok között.
Korlátlan úr lett, őt szolgálja mind,
Övé minden, bármerre is tekint;
Vagyona dús, hatalma végtelen,
Uralkodik erdön és bérceken.
Nincsen barátja s így nincs ellene,
Kitől, mint eddig, félni kellene.*

*De emberünk most sem elégedett;
Egy féktelen vágy mint a beteget
A láz, úgy gyötri s nem pihen soha
A vágyódás: bár lenne asszonya,
Akit szeressen. Elment vissza hát,
Itt hagyva a békés nyugodt tanyát.
. . . És csakhamar megellette azt a nőt,
Ki pár nap mulva már megcsalta őt.*

Irentruh.

A miskolei hírlapirás.

1867—1903.

A hírlapirodalom minálunk magyaroknál nem tekinthet vissza valami hosszú multra; szegény, jó Ráth Mátyás, Görög Demeter és Kultsár István, meg a többi zászlóbontók fellépéséről a jelent nem választja el több, mint 120—130 esztendő. Mi ez a nyugati hírlapirodalom életkorához, ahol pl. a német birodalomban a harmadik évszázad végét taposó ujságok nem is mennek ritkaság számba. Ott nincs különbség vidék és főváros között, ott mind a kettő egyformán bír multtal, hagyománynyal, anyagi erővel és olvasó közönséggel, így nem nehéz megérteni, hogy egy 20.000 lakosú kisvárosnak, Jenának a 284-ik évfolyamot betöltött napilapja van. Nálunk vidék és főváros között, főleg ezelőtt 2—3 évtizeddel, óriási különbség volt; a fővárosnak már a mult század 40-es éveiben volt egy Kossuth vezette »Pesti Hírlap»-ja, egy Dessewffy és társai által redigált »Világ»-ja, a ma is fennálló, legrégebb napilapunk, a Kemény Zsigmond

báró alapította »Pesti Napló» is 54 évvel ezelőtt keletkezett, amidőn még a vidéken ujságról, illetve napilapról szó alig lehetett. Van kezdeményezés, a társadalom vezető körei úgyszólván minden vármegyében megmozdulnak, egy organum létesítése céljából, mely a nézeteket vezetné, a közvéleménynek irányt szabna, s az akkori közlekedési viszonyok közepette a helyi közönségnek is tudósítással szolgálhatna a nagy világról.

Miskolcon az eszmét Kun Miklós, Miskolc város főbirája vetette fel, aki huszonhárom évvel később a Borsod első számában a következőket mondja: »régén volt, még 1843-ban, amikor azon működtem, hogy Miskolcon egy hetilap jelenjen meg; tervem volt részvények útján létesíteni azt, hogy anyagi veszteség esetében sokunkon elviselhető legyen; de ez év július 19-én kiütött az iszonyú tűzvész, mely Miskolcot elhamvasztotta, s így a lap is dugába dőlt.»

A szabadságharc alatti tudósításokat, melyeket a felsőmagyarországi teljhatalmú kormánybiztos, Szemere Bertalan tett közzé a magyar csapatok ütközeteiről s a politikai eseményekről, nem lehet ujságoknak számitanunk, csak mint az időszaki sajtó termékei, teljesítettek azok igen fontos hivatást.

A miskolci hírlapirodalom a békésebb, alkotmányos idők terméke. 1866. december

13-án indult meg a »Borsod«, mint »miskolci értesítő«, melynek címében ma is ott van a »társadalmi érdekeket képviselő- és vegyes tartalmú heti közlöny.« Rácz Ádám nyomdász volt a lap alapítója, első felelős szerkesztője és kiadótulajdonosa, ki a lap mutatvány számában szépen fejti ki a Borsod létrehozásának szükségét: »rég érzett hiánya volt Borsodmegyének, hogy nem birt egy oly organummal, melyben közös érdekeink, pangásnak induló iparunk, gazdaszatunk és kereskedelmünk megvitatására, annak elővitelére, vagy oly számos bajaink megorvoslására eszmecsere által tér nyitattott volna!« Ennek a hetenként egyszer megjelenő hetilapnak, mely később hivatalos közlönye lett Borsodvármegyének, hasábjain ott találjuk a Miskolc reformálását célzó törekvések megnyilatkozásait. Minő visszásnak tetszhetik az Miskolc mai lakosainak, midőn a fő-utca kikövezéséről, a petróleummal való világitásról van szó. Minő hátramaradottság, midőn örömmel adja tudtúl a »Borsod« ama kapa-vágás megtörténtét, mely »Pest és Miskolc közötti, egyenes vaspálya kiépítésének első tettét« képezi. Minő boldogságnak látszik ama mészáros hirdetése, ki 1867. jan. 1-étől 17 krra emeli fel a marha-hus fontjának árát! Más idők, más emberek voltak akkor, amidőn Miskolc főbirája, Losonci Farkas

Károly irta alá a városi hirdetményeket, más idők más emberek voltak azok, amidőn a jó, öreg Borsod egymagában szolgálta a hírlapírást. 1884. januárjában Rácz Ádám társszerkesztőképen felvette a lap kötelékébe Miskolczi Pált, »aki a lap szellemi támogatásában olykor-olykor már eddig is részt vett s aki — mint a felelős szerkesztő írja — most teljes munkaerővel fog a szerkesztőségbe lépni és a lap kitűzött célját előmozdítani segített.» Ez év júniusában azután Miskolczi Pál, akkor vármegyei II. aljegyző, a felelős szerkesztést átvette, Rácz Ádám pedig a lapkiadástól is visszavonult, s 17 és fél évi szerkesztőség után egy meglehetősen levélben búcsúzott el a közönségtől. A kiadó Forster Rezső lett, aki később 1902. áprilisában, Miskolczi Pál halála után a lapszerkesztést is átvette, miután Borsodvármegye hivatalos közleményei már külön mellékleten, ma pedig Kazay László dr. aljegyző szerkesztésében a Borsodtól függetlenül jelennek meg.

Kilenc évvel később, mint »Borsod» jelent meg 1875. karácsonyában a »Miskolc», mely »helyi érdekeket képviselő, ipari, kereskedelmi, gazdasági és ismeretterjesztő közlöny» címet viselt. A lap vezére és alapítója Bódogh Albert dr. vármegyei főorvos, később a hajdu-böszörményi kerület függetlenségi

párti orsz. képviselője volt. Rövid ideig Dobján László, polgári iskolai igazgató volt a felelős szerkesztő, de ennek Miskolcra távozása után, 1876. márciusában Bódogh dr. vette át a felelős szerkesztést; főmunkatársa Miskolczy Pál volt, akinek csinos versei itt láttak »Nemere« álnév alatt napvilágot. A lap kétszer hetenként, csütörtökön és vasárnap jelent meg, s bár nem volt nyíltan politikai lap, erősen megérzett rajta a függetlenségi irányzat. A szerkesztésben változás 1879-ben állott be, Bódogh Albertnek Budapestre költözése folytán, amikor Porcs János lett társszerkesztővé, majd Bódogh 1881-ben Simon Pálnak, a jelestollú poétának adja át a felelős szerkesztést. Később Buthy Lajos, utána 1882. szeptemberétől Aranyi Lipót, 1883. januárjától pedig ifj. Váncza Mihály a felelős szerkesztő, Bódogh Albert azonban megmarad a lap vezérjének és ő a tulajdonos is. E körül a lap körül csoportosultak akkor Miskolc társadalmi életének vezető férfiai; eleven, tartalmas, változatos lap volt a Miskolc, mely jellegénél fogva nem annyira a politikai hír-szolgálatra, mint inkább a helyi érdekek megvédésére, társadalmi és közművelődési célok előmozdítására fektette a fősúlyt.

Munkatársai között szerepelnek Szendrei (Wagner) János, a híres régész, Kandra Kabos,

a Magyar Mythologia hirneves szerzője, Szmrecsány Lajos, most egri kanonok, idb. Miklós Gyula, orsz. borászati felügyelő, Szalóczy Bertalan, ki Vereskövi néven irta gyönyörű borsodi elbeszéléseit, Szabó Károly, Ballagi Károly tanfelügyelők, Tóth Endre költő, Dominkovich Mária, Veskóy Zs. Jenő, Tóth Pál, Kun Pál, dr. Kovács Gábor, Dienes Péter, Molnár Lajos, dr. Kerékgyártó Elek, Kemenczky Kálmán, Tóth Ferenc, tanárok, majd Terhes Barna sárospataki lelkész, Apostol Bertalan, dr. Sassy János, Szobránczy Samu, Kovásy Zoltán, dr. Kán Antal, Papp Dezső, ifj. Kun Bertalan, Fekete József, Péterfi József miniszteri biztos, Hia-dor (Jámbor Pál), Szemere Miklós, országos híru költők, Trom Péter, dr. Fekete Samu, Nemere (Miskolczy Pál) dr. Engel Arnold, Vass Lajos, Robicsek Emánuel, Ujlaky Vilma, Darvas Aladár, Filep Endre, báró Vay Lénárt, gróf Vay Sándor, s itt jelentek meg a korán elhunyt, szép reményekre jogosító Kis Józsefnek († 1879) és a mezőkeresztesi paraszt-poétának, Berecz Gyurkának költeményei is. A Miskolc később szinte szépirodalmi lappá lett, s fővárosi írók sűrűn keresték fel tárczáikkal: ott találjuk hasábjain Mikszáth Kálmán, Somló Sándor, Milkó Izidor, Gáspár Imre, Benedek Aladár, Erdélyi Mikes Róza, stb. munkáit, — azonban

ekkor már a »Miskolc» régi dicsősége hanyatlóban volt, s Bódogh Albert dr. 1883. márczius 29-én a lapot meg is szüntette.

A miskolci hirlapirás fejlesztése ifj. Vánca Mihálynak, mint akkor még hivatásos ujságírónak jutott. 1883. decemberében indítja meg »Miskolc és vidéke» című hetenként háromszor megjelenő lapját, mely társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi jelleggel bírt. A lap főmunkatársa Ruttkay Menyhért és belmunkatársa Péterffy Kálmán volt. A Miskolc és vidékének redakciója akkor találkozója volt »a szellem harcosainak» s a vidám, bohém fiukat ismerte mindenki, a sötét kapunál levő kényelmes szerkesztőségre nagyon, de nagyon sokan visszaemlékeznek. Azonban minden jónak, minden bohém életnek vége lesz ekkor: így történt ez a »Miskolc és vidéké»-vel, mely még 1884. febr. 16-án megszűnt, így történt ez a vidám redakcióval és a kedélyes uzsonnákkal is. Azonban a világ sorja az, hogy ha egy lap letűnik a szereplési láthatárról, keletkezik egy másik. A Miskolc és vidéke helyébe jött a következő év januárjában a »Közvélemény»; ez már csak kétszer hetenként jelent meg, programja ugyanaz, mint az előbbinek; Kemenczky Kálmán polgár iskolai tanár volt a felelős szerkesztője s kiadó tulajdonosa is, de a lap nem élt sokáig, születési évén túl nem tartott életideje.

Ezekkel a társadalmi lapokkal egyidős a ma már politikai napilapot alkotó »Borsodmegyei Lapok«, mely társadalmi közlönyképen, mint a miskolci kereskedelmi és iparkamara hivatalos lapja indult meg 1881. június 29-én dr. Kovács Gyula akkori kereskedelmi és iparkamarai titkár (most a budapesti kereskedelmi múzeum igazgatója és egyet. magántanár) szerkesztésében. Ő volt először a lap tulajdonosa is, s főmunkatársnak Simon Pált vette maga mellé. 1882. januárius elsejétől dr. Kovács Gyula csak a felelős szerkesztést tartja meg; 1883. januáriusában pedig úgy a lap tulajdonát, mint a felelős szerkesztést átadja Buthy Lajosnak, ki mellett egész írói gárda sorakozik, mely a hetenként kétszer megjelenő lapot cikkeivel támogatja Pompéry János, Törs Kálmán, Mezei Ernő, Orczy Gyula orsz. képviselők, Komócsy József, Szentirmay Elemér, Rudnyánszky Gyula, Tóth Endre, Adorján Sándor, Szendrei János, Vereskövi, dr. Kenedi Géza, dr. Badics Ferenc, idb. Miklós Gyula, dr. Kerékgyártó Elek, dr. Gozdsu Elek, Aradi József, dr. Stiller Mór s az itthoniak közül: Török Sándor, dr. Sassy János, dr. Reisz (Rácz) József, Guttman (Gencsi) Soma, Brósz Károly, Dienes Péter, dr. Kovács Gábor, Kun Pál, Tóth Pál, Kemenczky Kálmán, Fekete József, Szekrényessy Árpád,

Ruttkay Menyhért, Kissházy Gyula, Szabó Katalin, Harangi Gyula, Szűcs Gyula, Kulcsár Károly, dr. Holländer Gusztáv, Góczigh József, Apostol Bertalan, Molnár Lajos, Hekkel Károly, Serédi Jenő, Ruttkay Imre, Martonffy Béla, Porcs János, Fekete István, dr. Klein Ignác, stb. stb. cikkei, fejtegetései, vitatkozásai találtak helyet a Borsodmegyei Lapok hasábjain. Golcz Julián »szikrái,« melyek különböző címek alatt folytatódtak még az utóbbi években is, szellemes »röppentyűk« voltak szegény boldogult Búthy Lajos tollából, melyekben a kisvárosi élet heti eseményei pompás »kikarikirozásokat« találtak. A Borsodmegyei Lapok fiatal évfolyamai folytatták az akkor már megszűnt »Miskolc«-nak maga elé tűzött feladatát: helyi irodalmat teremteni. És ez sikerült is neki, mert hisz politikai irányu lap akkor még Miskolcon nem exisztált. Később Forster Rezső lett a lap kiadója és 1893. januárius elsejétől a Borsodmegyei Lapok politikai lappá alakult; Búthy Lajos főszolgabíróvá történt megválasztásával a felelős szerkesztést Forster Rezsőnek adta át, de laptulajdonosképen ezentúl is szerepelt a Borsodmegyei lapoknál. A lap helyettes szerkesztője Láng Ottó volt.

A »Borsodmegyei Lapok« alapítása után következő évben indult meg a »Borsod-Miskolci-Közlöny,« szintén társadalmi jellegű,

hetenkint kétszer megjelenő lap, melyet Aranyi Lipót, majd Sugár Ignác, Ferenczi Henrik dr., Huberth János szerkesztettek, s a mely lap 1902. januárius 1-ével beolvadván a Borsodmegyei Lapokba, azzal együtt Sugár Ignác felelős szerkesztése alatt politikai napilappá lett. Az egyesített ujság reggeli lapképpen jelent meg. Sugár Ignác hat hónapi szerkesztés után lemondott állásáról, a lapnak polgármesteri kérdésben kifejtett irányzataival nem tudván egyetérteni. A szerkesztőség tagjai voltak Czövekh Károly, Balassa Sándor, Frank Zoltán, Horkay Elemér, (később helyettes szerkesztő), Láng Egon; Sugár Ignácnak a lap szerkesztésétől való megválása után a felelős szerkesztést Horkay Elemér vette át, ki Forster Rezső és Szombati László társszerkesztőkkel együtt a Borsodmegyei Lapokat, most már mint este megjelenő ujságot, ma is redigálja.

A 90-es évek Miskolc város hirlapírásában már úgy jellemezhetők, mint a politikai lapok megindításának ideje. A »Borsodi Hirlap» (felelős szerkesztője Lánicz-Hornyák Viktor) és az »1848» (felelős szerkesztője Fényes László) már hivatásos ujságírók vezetése alatt láttak napvilágot, mindketten a függetlenségi eszmék szolgálatában állottak, de hosszú időt egyikük sem ért.

Sokkal hosszabb élete volt a »Szabad-

ság»-nak, melyet 1892. ápril. 2-án a függetlenségi és 1848-as párt alapított, melynek tagjai közül Bársony János, Bizony Akos, Cseh István, Debreczeni Dániel, Debreczeni Imre, Fejes Gergely, Gróber József, dr. Kürcz Jakab, Kovács Lajos, Karla Bertalan, Mikuleczky István, Máthé Ferenc, Majercsik József, dr. Neumann Bertalan, Nozdoviczky Jenő, Pongor Lajos, Porcs János, Sassy István, dr. Sassy János, Soltész Nagy Albert, Soltész János, Szinay István, Wächtler Vilmos és Varajthy István szerepeltek lapfenntartó bizottságképpen. A lapot Wesselényi és König adta ki, később a Szelényi és Társa cég, a szerkesztést pedig a lapfenntartó bizottság dr. Halász Sándor, ev. ref. felsőbb leányiskolai tanárra bízta, aki azonban 1894. jan. 1-én már megvált a szerkesztéstől. Németh Imre dr., Koncz Miklós dr. követték egymást a szerkesztésben, míg később Ruttkay Menyhértet bízták meg a felelős szerkesztéssel, aki egyszersmind laptulajdonosnak is fel volt tüntetve. A lap belső munkatársai Huberth János, Dévényi Miklós, Czövekh Károly, Budai József tanár (később helyettes szerkesztő) voltak. A »Szabadság«, mint a függetlenségi párt hivatalos közlönye, töltötte be feladatát, de az 1903. év elején a szerkesztő és a lapfenntartó bizottság között beállott nézeteltérések a szerkesztőt állásá-

állásának elhagyására birták, egyideig még dr. Kürcz Jakab szerkesztette a lapot s az év februárius havában meg is szűnt.

A legújabb idő eseményeiről főlöszlegese bövebben beszámolnunk. Az 1899. évben új lap alakult meg, »Borsod-Miskolci-Hirlap« néven dr. Serédi Jenő szerkesztésében, mely hetenként egyszer jelen meg. 1901. szeptember 1-én pedig új éra nyilik meg a miskolci hirlapirás történetében a »Miskolczi Napló«-val, mely az első politikai napilap volt Miskolcon. A lap dr. Kovács József felelős szerkesztése mellett Huberth János szerkesztésében jelen meg, ma is buzgón igyekezővén programja megvalósításán; kormánytól, pártoktól egyaránt független politikai napilap.

A »Miskolczi Napló« esti megjelenéssel indult és ez által nemcsak azzal nyitott új korszakot, hogy Miskolcon a napi sajtót megalapította, hanem módot nyújtott a közönségnek is, hogy országos eseményekről, az országgyűlésről stb. még aznap értesüljön. A lap szellemi részének összeállítása ily módon terhes és erős munkát követelt azoktól, akik a lapot szerkesztették.

Megemlítjük, hogy a lap megindulásakor, mint főmunkatárs Földes Gusztáv hirlapiró volt a lap kötelékében. Azonkivül a lap rendese belmunkatársai közé tartoztak annak

megindulásától fogva Putnoki Béla, Gál György, Kovács Gábor; 1902. szeptember havában, mint helyettes szerkesztő a lap kötelékébe lépett Faragó József hirlapíró, ki azóta is ott működik.

A folyó évben indult meg Ruttkay Menyhért szerkesztésében az »Ellenzék« is, mely hetenként háromszor jelen meg, s Ruttkay Menyhértnak október elején bekövetkezett halála után Hebrony József dr. lett a felelős szerkesztője, ki addig is már főszerkesztője volt az Ellenzéknek; főmunkatársa Sassy Csaba.

Ez a miskolci hirlapírás rövid története, ha ehhez hozzávesszük még a Ruttkay Menyhért szerkesztette élclapot a »Csirip-csirip«-et s a »Friss Ujság«-ot, melyet Darvas Dezső redigál, s az itt megjelenő egyes szaklapokat, minő a 70-es években a főgymn. tanuló ifjúsága által kiadott könyvomatos »Minerva«, újabban pedig a »Haladás« című vasuti szaklap (Görgey László, Banovits László és Zsivkovics Antal szerkesztésében) és a borsodmegyei gazd. egyesület értesítője, (szerkesztője Vértessy Tivadar) úgy hisszük, kimerítettük a miskolci hirlapírás történetét, melyet így dióhéjba szorítva mindenestre kissé hálátlan feladat bemutatni.

Kovács Gábor.

Töprenkedés.

Ismerek egy tantételt, hisz sokan vallják, hogy mennél inkább halad az emberiség a kultura ösvényén, annál kevesebb a boldog emberek száma.

»Furcsa egy bölcselkedés!» — fogja e sorok egyik-másik olvasója mondani — »hiszen, ha ez így állana, akkor legüdvösebb dolog volna erőszakosan is megakasztani a társadalmi fejlődés útját, mert többet ér egy ember boldogsága, mint száznak rég erőltetett műveltsége.»

Ámde az emberi nem magas hivatásának gyakorlása közben az egyénnek kicsinyes érdekei elenyésznek. Eltörpül az *individuum*, mikor az *egészről* van szó. Az egyén beleolvad a családba, a család a társadalomba, a társadalom pedig az államba. Csakis így érvényesülhet az emberiségnek a gondviselés által előszabott végtelen missziója: *a haladás*.

S e haladás nyomában szükségképen jár az erkölcsök refinement-ja, az igények jelentékeny fokozódása, az ősi egyszerűség

eltűnése. Szövevényes gépek mindinkább kiszorítják a kézimunka horderejét; újabb meg újabb találmányok adják meg a kegyelem-döfést egyes, hajdan virágzó foglalkozási ágaknak. Gőz, villany, légnyomás és a természeti erők egyéb combinációja jó működésbe, csodálatosan fokozva erőt és sebességet, kigúnyolva időt és távolságot.

Mindeme vivmányai az emberi bányáknak átalakítólag hatnak a szokásokra. S hogy lépést tarthasson a modern kor gyermeke az új század jelszavaival: sutba kerül a hagyományos ősi virtus s az ezzel karöltve járó elégedettség. *Kevés munkával és gyorsan meggazdagodni*: ez a mai kor uralkodó eszméje. Ezért folyik lázas idegbetegséggel az élet-halálharcz, erre irányulvák az összes képességek. Ezért küzd, ezért él, ezért hal a fin de siecle teliver szülötte.

. . . És a *boldogság* végkép száműzve lenne a földtekéről? Oh nem! Tovább is futkosunk e pompás szivárvány, e csalóka délibáb után. Bizunk, hiszünk benne, de soha el nem érjük. A boldogság körüli utazásunk közben pedig biztató állomásként megjelenik a *tavas*. A mint a májusi nap első sugarai leömlenek a földre, befestve mindent az ő aranyos fényükkel, sejtelmes érzések egész tömege lep meg. Az erő, a vidámság, a frissesség érzete lopózik be a

szivembe, megvesztegeti az agyamat és minden idegem mámoros a világos színek összhangjától.

Nekem május a boldogság hónapja. Szebbnek, szinesebbnek látom a világot, mint máskor és szinesebbnek, ezerszerte csábítóbbnak látom benne az én kisebbik világomat: az asszonyokat. Lehet, hogy mindez csak illuzió, de hát édes istenem, illuzió nélkül van-e boldogság a világon?

Dr. Ferenczi Henrik.

Melancholia.

*Mikor szomoru ősz borult a tájra
S hervadt fák hulló lombján reszketett
A nap erőtlen elhaló sugára:
Én akkor kezdtem meg az életet.*

*Elhangzott rég az ujjongó madárdal,
Virág nem nyílt a tarlott réteken
S a lég megtelt a siró szél szavával,
Mikor először megdobbant szivem.*

*Ajándékul a haldokló természet
Saját lelkét lelkembe lopta át,
Belém lehelve a gyászos enyészet
Lemondó, méla, örök bánatát. — —*

*Lehet ezernyi bimbó minden ágon,
Dicsérheti minden az életet:
Az én lelkem zokog az elmúláson,
Az én lelkem szünetlenül temet.*

*S ha a teremtő napsugár elbágyad,
Ha dér csillog a hervadt lombokon,
A lelkem is halálravágyó fáradt,
Hiszen a hervadással oly rokon.*

*S amint szárnyalva egyre fogy felettem
Borus éltemnek röpke tavasza,
Mind mélyebb-mélyebb gyászba vonja lelkem
Az elmulás sejtelmes bánata. — —*

Lonely.

Kondói Kiss Mihály.

Szeretem a régi, fakult irásokat forgatni, egy más élet, egy más világ tárul a szemem elé azokból az egyszerű elsárgult levelekből. Legtöbbje sivár hivatalos akta, akad olykor egy-egy érdekesebb írás is, a melyik közelebbről megmutatja nekünk a régi kor emberét. Az is olyan volt éppen, mint mi vagyunk, húsból és vérből való, azok is úgy élték az életet, úgy szenvedtek küzdöttek, reméltek és szerettek mint mi, csak a kor, a kor szelleme volt más, mint a mienk. Ez a kor szellem irányította, szabályozta életük lefolyását, ha erényes, szigorú volt, olyannak kellett lenni az egész társadalomnak a királytól le az utolsó parasztig; lám a misztikus középkorban ur és paraszt egyformán sanyargatja testét a vallásosság hatása alatt, odébb egy pár századdal a rokokóban szerelmes az egész világ, mert ez a divat, mert ilyen a kor.

A multkor találtam egy régi, avult írást. Kondói Kiss Mihályról, a híres miskolci fő-

biró szomorú sorsáról, akit 1698. október 4-én fejeztek le Miskolc város piacán. Bűne nem is volt olyan nagy, nem ölt, nem rabolt, nem lopott, csak szerelmes volt az elítélt bűnös, szép rabasszonyba, fiatalok voltak mindketten s mert nem éltek esetleg egy századdal később, — mert szörnyű erkölcsös volt az egész világ, szegény Kondói Kiss Mihály ősapámnak a város piacán feje vétetett.

»Mindez ideig is a memória hóminum oly nevezetes és elfelejthetetlen casus városunkon nem történt, mint ki esett városunk főbiráján Kondói Kiss Mihályon, ki is nem gondolván, s nem is rettegven sem az Isten és Haza törvényeit a mely napon más gonosztevőket itél vala, ugyanazon napon egyikkével azoknak, u. m. Györgyi István Eösis nevű bűnös asszonynyal szerelmeteskedett, mely cselekedetéért, az városnak piacán hóhér által, másoknak rettentő példájokra 4-ik napján mindszent havának feje vétetett.»

Nincs mit hozzá tennem ehhez a kis kivonathoz, benne van minden, főképen a kor szelleme. Szinte látom még az ítélet írójának is komoly arcát, amint méltatlankodva és felháborodva üti bele pennáját a nagy kalamárisba, hogy cikornyás betűivel megörökítse nekünk ezt a felejthetetlen és nevezetes casust.

Hejh teremtő Istenem, szegény író deák, napestig nem győznéd manapság a sok casust, mások rettentő példájára írásba venni. Mennyi szép fej hullana le a piac porába, mert nem tartják be a törvénytábla szakaszait.

Nem védem szegény Kondói Kiss Mihályt; pedig ha látom azt a nagy pallost, meg olvasom ezt a sárga írást sokszor megsajnálom a szegény főbirót, de úgy kellett történni; neki a törvény őrének lakolni kellett bűnös szerelméért.

Nem tenném a kezem a tűzbe, hogy a halálos ítéletet aláíró birák betartották-e a kőtábla törvényeit, nem tudom abban az esetben ők is megmaradtak volna szigoru, rideg erkölcs-biráknak, nem pezsdült volna-e fel bennök is az emberi vér, mint szegény Kondói Kiss Mihályban, de hitük szerint ítélték. Hitők szerint, mert a kor hite volt ítéletük; csak az parancsolta nekik, hogy halálra ítéljék a főbirót.

Kondói Kiss Mihályt lefejezték csufosan a város piacán. Hogy a szép rabasszonyból mi lett, azt nem tudjuk. Por és hamu mindakettőből, mind a két szerelmes alussza örök álmát a földben, ott talán szabad nekik szeretni egymást.

Nekünk csak az a nagy rideg pallos

maradt meg és hozzá ez a sárga, fakult irás;
a kettő magyarázza egymást s mesél nekünk
Kondói Kiss Mihály »szomorú sorsáról és
változó állapotjáról.»

Leszih Andor.

Régi irások.

*Sok ócska fakó levél, irás alig látszik
Egyikből-másikból egy darab hiányzik.*

*Másnak semmit mondó hiú ábránd, remény,
Nekem, ha olvasom száz meg száz költemény.*

*Akkor, kedves emlék mindenik vonása,
Ma, egy hütlen lélek hazug vallomása.*

*Másnak tán' egy tréfa, röpke gyerek-álom,
Nekem a mindenem letűnt boldogságom.*

Lédig Árpád.

Napoleon karácsonya

1803.

A nagy forradalom első fázisa véget ért. A zsákmány reményében ki-ki szálldogáló orosz és osztrák sasok megszegyenülve, szárnyaszegetten vonultak vissza ősi fészükbe a szellemóriás elől kinek szédítő sikerei előtt a tengerek királya, a Napoleon elleni küzdelmekben legkitartóbb Anglia is horgonyt vetett. A rombolás szellemének művét — rövid időre bár, — de az építés munkája, a lelkesítő »Marseillaise« hangjaiba olvadó csatazajt a »gloire«, a hadi dicsőség örömmámora váltja fel.

Ily kellemes szituációk között ünnepelte Franciaország az 1803-ik év karácsonyát! És Napoleon, a gloire szerzője, a büszke köztársaság szemefénye, első konzula! Ünnepi lakomára hívja konzultársát Cambaceres-t, hogy vele a közelebbi teendőket megbeszélje. Midőn ez alkalommal konzultársa azzal a kérdéssel fordul hozzá: hogy

érzi magát a Megváltó születésének ünnepén? Napoleon a tőle megszokott talpraesettséggel, de nem egyszersmind a legnagyobb szerénységgel így válaszol: »mint a ki milliókat megváltott a szabadság istenének számára.« »Nagyon szép, nagyon szép a kivivott siker — szól a fontoskodó Cambaceres — de mégsem teljes, mert a megváltás munkájának a Rajna határt szabott.« E fontoskodó megjegyzésre Napoleon így felel: »Tudnunk kell, hogy ama krisztusi válságmunka nem történt egyszerre; a mi rajnántuli váltságmunkánkból hátra van: meghozza azt egy újabb kollízió.«

E karácsonyi párbeszédben tehát önkéntelenül is meg lőn állapítva a gloire következő éveinek politikai programja: a Rajna jobb partján levő apróbb német államok francia hegemonia alá juttatása. Bizonyára nem gondolta még ekkor a két »Augur« közül egyik sem, hogy minő következményeket fog maga után vonni e programm megvalósítása!?

Nem telt bele egészen két esztendő sem: a programm megvalósítása bekövetkezett. Bekövetkezett a német nemzeti önérzetet mélyen sértő állapot, melyben a nemzeti jellegére oly büszke germán faj román, illetve francia hegemoniát volt kénytelen túrni önmaga felett! De ép'e megszégyenítő álla-

pot mentette meg és hozta létre aztán a Napoleonnal szemben minden eddiginél hatásosabb erőt: a *nemzetiségi eszmét*, mely a német talajban mihamar erős gyökeret verve és megizmosodva: érett gyümölcsként hullatta alá mindenekelőtt Napoleon bukásának körülményeit; majd világgá bocsátva, népek és nemzetek egyik legfőbb uralkodó eszméjévé válva, oly sok államépítő de tulhajtott értelmezéseiben (pángermanizmus, pánszlávizmus stb.) oly sok romboló hatását is éreztette mult és jelen századunk történetében.

Mindez — mint láttuk — szoros összefüggésben levén Napoleon 1803-ik évi karácsonyi programjával: a nemzetiségi eszme szempontjából tehát éppen nem érdektelen száz év előtti karácsonya.

Dr. Jármay József.

Hulló levelek.

... „Múlik a nyár, hull a falevél
A szivekben mélabús érzés kél” ...
Heine.

Odakint lágy, vérpezsdítő meleg volt. A nap letűző sugarai aranyfénybe borították a szomszédos házak tetejét. A felocsolt kövezet olyan illatos, kellemesen hűs levegőt árasztott, mihez hozzájárult az a lanyha fuvallom is, mely sejtelmesen rezgette meg a hársak leveleit. Kint a természet csodás keblén, olyan szép, olyan bájos minden. Még az erdő dus lombu százados fái is szerelmesen hajtják össze vén fejeiket, míg fent a magasban vidám dalt zeng a dalos madárka.

Az erdő mélyéből felhangzik a vadgalamb sebes, szinte türelmetlen turbékolása, melylyel csókra hívja párját, haza, abba a puha fészekbe, mely körülöleli a kis madarak csodás boldogságát.

A csobogva tovább folyó kis patak

ezüstös hullámai szerelemről, boldogságról regélnek a hófehér vizi liliomnak, mely szinte megfélemlítve a csodás körben a maga szűzi tisztaságáról, kacérkodva, tetszelegve himbálja sárga himporos fejcskáját.

A fák sóhajtvá, szerelmesen nyögve, vágyakozva nyujtogatják egymás felé lombos ágaikat s egy-egy gyengébb dereku facsemete kéjesen roppan meg a felkuszó repkény heves ölelése alatt . . .

S míg kint a természet ölében az édes nyár bűvös légkörében megifjodva minden, minden szerelemről regél, bent a szép aszszonynak finom illatu boudoirjában hideg van, zord minden s kellemetlenül borongós a hangulat,

Maga az a csodás idomu, szobor-szép asszony, fázva huzódik meg elegáns puha plüs pamlagjának párnái között s olyan hideg benne minden, mintha lelkének nem volna vágya s mintha ereiben nem folynék egészséges piros vér.

Nem veszi észre boudoirjának lágy, ingerlő illatát, nem látja a berendezés legcsekélyebb tárgyán is megnyilatkozó azt a kacér raffinériát, mely első tekintetre elárulja, hogy ennek a legbizarrabb képekkel gazdagon díszített négy falnak lakója arra van teremtve, hogy szeressen . . .

. . . . Lelke most is telve vágygyal,

szive majd hogy tul nem árad a szerelem-től s ereiben forrón, tüzesen pezsdül a vér. Alabastrom karjain, melyekről felcsuszott a gazdagon csipkézett pongyola ujjá — minden apró ideg meg-megremeg a belső izgalomtól.

Kimondhatlanul rosszul, boldogtalannak érzi magát a szép asszony s mintha nem akarná látni többé maga körül e szinte kéjesen duzzadó fényt és pompát, tehetetlenségében eltakarja szemeit hófehér csipkés selyemkendőcskéjével, melybe szakadatlanul folynak annak az igéző szempárnak fájdalmas, keserves könnyei.

Idegesen rágja apró, fehér fogáival csipkekendőjét tehetetlen fájdalomában, rózsás körmei vad dühvel mélyednek aranyhimzésű pamlagpárnája selymes bársonyába . . . Nem tudja elképzelni mi történt vele, agyában egymást kergetik a gondolatok, vadul, szinte hajhászva egymást, mintha ez az elviselhetlen khaósz megakarná őrjíteni a szép asszonyt . . .

Hangulat ez talán?

Nem. Nem hangulat. Emóciója egy finoman húrolt léleknek, mely szenved a feltámadó, elmúlt emlékek hatása alatt, mely nem tud szenvedéseinek okáról tiszta képet alkotni, csak tépelődve vergődik, vergődik ama édes s mégis oly maró kinokat okozó

láthatlan fantomok világában! . . .

Sajátságos! Szakavatott drámaírók egy-egy témáért, borongós hangulatok megrajzolhatásáért révetegen tekintenek körül a mindennapi élet zsivalyában nyüzsgő emberek között, kiragadnak körükből egy-egy alakot s saját fantáziájuk élénk színeivel oly keretet festenek köréje mely bizarrul elütő a képtől.

S azután újabb hajszát kezdenek az élet szinpadán ama halvány reflektorikus, rozsdavörös színű fény után, melyet a lelkiállapotok megrajzolásának hívnak, mely kellő világításba helyezze a kész, keretbe foglalt képet!

Gyakran előfordul azonban, hogy a sötét borongós kép alakjai, melyek a fantázia színes keretéből merednek a szemlélőre a gyenge világításban groteszkké válnak, hiányzik belőlük az egyetlen ecsetvonás, mely lelket lehel a merev alakokba s melyet a festők »éltetőnek« hívnak!

De minek a távolban kutatni? Mélyebb drámai psychologia rejlik egy-egy feltámadó bus emléken, nagyobb mérvben drámai hős az, kinek már csak multja van, mint bármely fantázia szülte hős!

.
A nap letűző arany sugarait gyászköntösbe burkolta egy a szél szárnyain sebesen haladó felleg. Néhány pillanat alatt a fuva-

lomból port kergető szél támad s az ablakokat szítáló hideg eső csapdossa, melynek csöppjei, mint valamely láthatatlan szempárnak aláhulló könnyei gördülnek végig a sima ablaktáblákon.

Nehézkes, fáradt mozdulattal kel fel a szép asszony fekvő helyéről s midőn szinte tántorogva lábaira áll néhány illatos rózsaszínű levélpapír hull a lábaihoz.

A szép asszony visszaruskad a pamlagra, szemei önfeledten, álmodozva tapadnak a szerte szórt levelekre s képzeletében mintha szürke fátyolon át tekintenének szemei, belemerül az elmúlt idők rózsaszínű derűs világába. S mégis mily zord, mily komor az a halvány, derűs fény azon a szürke fátyolon át nézve?

Az erős férfias vonásokkal borított velinen mennyi édes, csábító szó, mennyi eskü, fogadalom? Eskü, hitványság! Olyan közönséges, konvencionális közhely ez, mint akár-melyik más banális elcsépett bók s mégis mily édes hallgatni, mily boldogító hinni annak, akit szeretünk!

A szép asszony még most is kéjesen borzad meg a feltámadó édes emlék hatása alatt . . .

Vonásai hirtelen megelevenednek, keble lázasan piheg mintha újra itt volnának a szerelem deliriumának örökké emlékezetes

perczei, karjait vágyakozva ölelésre tárja ki. Ott érzi most száraz tikkadt ajkain — a szerető izgalomtól remegő ajkainak forró perzselő csókját, derekán kéjes fájdalom zsibong végig . . . Ugy képzei, hogy ott érzi az izmos férfi-karok heves ölelését, mint a gyenge fa a felkuszó repkényt . . .

Aztán hirtelen — mintha megváltoznék a kép a szürke fátyol mögött — fájdalmas, dacos, merevvé válik az a csodás szép arc; feltámad lelkében egy nap emléke, mely hirtelen, daczára nevetségesen rövid életének, tönkre tette mindazt, mi ennek a szép szerelemre vágyódó asszonynak boldogsága volt.

Mintha meglazultak volna a hajlékony derék körül fonódó izmos karok, mint a hervadt repkény, mely megsárgulva hullik le a gyenge fadéréről, azok a csókok mintha nem lettek volna oly tüzesek többé, nem volt bennük kéj és mámor, nem hevitették már a szívet. Tűzük olyan borzongatóan csekély, mint az őszi napsugáré . . .

Megtörve a szerelmi eskű, rongyokká tépve az édes ábránd, melynek gyönyört lehelő percei nem térnek vissza soha, soha!

A szép asszony arcán ismét végigfolynak a fájdalom égető könnyei, eltűnt előle a szürke fátyol, szertefoszlott a mögötte rejtett rózsaszínű kép. Nem lát mást, mint a rideg

valót! Csak multja van már, melynek szenvedéseit viselni fogja — ki tudja meddig?

Odakint egyre sivit a szél, a szitáló eső halk koppanással verdesi az ablakokat. Csöppjei mint valami láthatatlan szempárnak alá-hulló könnyei gördölnek végig a sima ablaktáblákon . . .

A fák kint a természet csodás ölében fázékonyan borzongnak össze a hideg esőcseppek alatt; kietlen, zord, buskomor minden s hullanak a levelek . . .

Horkay Elemér.

Virrasztás.

*Bús, végtelennek tetsző éjszakákon
Álomtalan kór ül a szempillámon,
S a jöttödöt ébren, virrasztva várom.*

*Mert jönnöd kell . . . mert eljössz minden éjjel,
Szerelmes vágygyal, lángzó szenvedélylyel.
S a lelkemet csak téped össze . . . széjjel.*

*A testem úgylis régen összetépted,
A szívem úgylis régen vérzik érted . . .
Kegyetlenül most lelkemet kísérted.*

*Kisértesz egyre, vélem vagy szünetlen,
Ha a sötét éj fáradt szárnya lebben,
Érzem, hogy itt ülsz, itt vagy az ölemben.*

*Selyem hajad az arcomra omolva,
Puha kezed a nyakam átkarolja . . .
Csókod tüze az ajkam lángba vonja.*

*Csókolsz . . . ölelsz . . . ahogy Te tudsz ölelni,
Ahogy Te tudsz a csókba kéjt lehelni,
Ahogy Te tudsz csak engemet szeretni.*

*A testem tűzbe' sorvad el a vágytól,
A szám kicserepesedik a láztól . . .
Az agyam izzó, forró lesz a lángtól.*

*Csókolnálak bűvös, megejtő kéjjel,
Megfojtánálak, meg egy öleléssel . . .
De képed lázas éjszakába vész el.*

*Kezem vergődő ölelésre tartom . . .
De nem vagy itt. Képed szétfoszló fantom . . .
Sűrű, meleg könny önti el az arcom.*

*Szemem alatt a láz gyűrűje kékell,
Gyötrő, sorvasztó, örök vágy emészt el . . .
És mégis várlak, várlak minden éjjel.*

Sassy Csaba.

De profundis.

Annuskám, édesem.

Rád gondolok most is, mindig és mindörökké csak te rád gondolok s gyászszalteli szívem zokogva vonaglik nehéz keresztje alatt.

Beteg vagyok, már-már holteleven te éretted, te utánad, ki szívemnek egyetlen gyönyörúsége voltál e világ tengernyomoruságában. Mióta nem vagy, istenverte lelkem merő gyász és fekete, mint koporsód fedele, mely hideg tetemidre borult.

Tizszer viritott azóta s tizszer hullott el már a nefelejts virága, amióta szívem temető, temetője megölt reményeim- és sirba hullott tarkahimes ábrándjainnak.

Óh! Nincsen arra hangos szó, mert el nem mondható; melyek és mekkorák az én kinjaim, halálra vált bánatos lelkem sebei.

Szöghajamba deret lop, homlokomra barázdát ás, csak a szívemet nem zuzza össze éretted való nagy, nehéz gyötrődésem. Tán mert szerelmem még fájdalmamnál is nagyobb, erősebb!

Hej, be rám is nehezedett a haragos Uristen sulyos balkeze, ki megnyitá szívemet általad, hogy elvidd minden örömét és vigasságát a fekete föld alá!

És nincs egy sugár, — reménysugár — mely bevilágítana bánatom csillagtalan éjszakájába s nincs egy parányi bolygóút, réveteg örömnök kicsinyke kis tüze, mely nagy néha imbolygó fénynyel végig siklanék lelkem pusztaságos temetőjén. Hisz minden bokornak van virága, minden teremtett fűszálnak van harmata, mérthogy csak az én szívemnek nem lehet enyhe vigasza?!

És mégis, mégis! Volna bár száz életem, száz halálom, Isten átkától terhes és keserű, vállamra venném, elszenvedném valamenynyit minden átkával, minden sok, nagy keservével egyetemben s még egyszer annyit s még százszor annyit — igen — azért az egyetlen üdvöt adó pillanatért, melyben látni adatott nekem a te gyönyörűségű orcad — én édes Annuskám! . . .

Elöttem állsz, ahogy éltél. Hisz téged látlak álmomban és álmomból felszerkenve mindenha téged látlak, téged imádlak . . .

Látom, látom két fehér orcad, selymes hajad: s amiből a csillagos mennyég mosolygott reám: gyönyörű, szép szemeidet, tündéri termetedet, melyet az Isten szerelmes jó kedvében remekbe formált — ugy kell

lennie bizonynyal — hogy megejtse szíve-
met és megtéritsen pogány tagadásomból,
mert csak ő, kinek akararát szolgálja minden,
égen, földön s tenger fenekén, ami diszlő
és ragyogó, csak ő, a Mindenható terem-
hetett ily szépet, ily tökéleteset s minden
ékessel pompázó angyali lényt . . .

Szerettelek, hogy ugy hívém: virágok
fakadnak lábaid nyomán, s bár egyszer hal-
lottalak, most is hallom, mindegyre hallom,
hallom, hallom édes hangod kacagását. Ne-
kem ugy tetszik busongó lelkem némaságá-
ban, ezüst harangocskák szólása volt az,
most is visszazeng szívemben s reszketek a
kéj, a fájdalom miatt, hogy látva téged,
hallva téged, meg nem halhattam.

Hát mit várok még e világtól? Valamerre
a nap süt és virág nyílik kerek e föld hátán,
te voltál nekem a legszebb, a legékesebb,
gyönyörűséggel teljes virágszál.

Oh, hogy szerettelek! Ha én azt papirra
akarnám vetni, ha én azt ki tudnám mondani!

De hát ki tudja megmérni a megmérhe-
tetlent? Ki számlálja meg a magasságos
égbolt csillagát? Ki tud számot adni az
igazi szerelemről?

Szerelem!

Olyan vagy te, mint az Isten, vagy talán
te vagy az Isten maga, a ki világot tudsz
teremteni a semmiből, két összeforró ajk

csókja hevéből nemzedékeket, nemzeteket, nagy, erős országokat, országlakókat hozol elő. Érezzük, hogy létezel, mert hisz örülünk áldásaidnak s nyögünk csapásaid alatt. Létezel, mert néha-néha megtagadunk, de tagadásunk is csak arról tesz tanuságot, hogy te létezel, mert a mi nincs, azt nem kell tagadni! Érezzük, hogy élsz és uralkodol felettünk és alattunk és körülöttünk és bennünk, érezzük. Ámde, hol és melyik az az ember fia, aki szegényes elméjével megértene, általfogná és egyben tudni adná mind a világnak a te végtelen nagyságodat?!

Nem, az igazi szerelemnek nincs mértéke.

Ilyen volt az én szerelmem, melynek szivem oltára lett.

És mégis, mégis — Annuskám — jobb, hogy te meghaltál. Jobb nekem, jobb neked! Bárha vérzik szivem felszakadt sebe, mikor ezt kimondom, kimondom. Mert megborzadok egész valómban, el-elhalok arra a gyilkos gondolatra, hogy téged, — ha élnél — földi módra kellene szeretnem, birnom tested, lelked, hogy elhervasszalak csókjaimmal harmatos szép liliomszálom, a kinek álmra vált bűbájos valóságát még képzeletben sem mertem megilletni. És birnom kellene téged a mátrikula szerint, melynek teméntelen rubrikája számokról beszél és nem szerelemről. Mert tudni kell ám, hogy az új módi sze-

rint, mely időjártán kiforgat mindent a maga mivoltából és épségéből, a házzasságok bezzeg nem az égben kötődnek s nem is az oltár előtt kezdődnek immár, hanem a policáj színe előtt, stemplis papíron, ahogy dukál.

Férj és feleség volnánk. Ah!

Én mint skribler robotolnék valamelyik redakcióban, te pedig színésznő volnál. Az akartál lenni. És elkövetkezhetnék talán egyszer az az idő, amikor unottá válnék mi köztünk az enyelgő szerelem és méreggá a csók méze.

Ah! A gyehenna tüze nem éget úgy, mint e gondolat!

Az egymásért való rajongás helyébe egymás kölcsönös megismerése lépne, mint nyári vakmelegre a jégeső. És szerteszét szakadna a rózsás fátyol és riadva látná didergő elménk — miként ha álomból ébredne — mindjárt az első nap fordulatan, hogy bizony, bizony csak emberek vagyunk mi is mindketten, istenteremtette gyarló emberállatok mindenképen, minden állapotban, de leginkább akkor, mikor lázban égve a szenvedélytől, elfojtott hangon sugjuk egymás fülébe az üdvösség mámorigéit.

Ölelkeznénk, csókot váltanánk, megismerünk egymást s aztán: Isten hozzád szerelem!

Mert mi a szerelem? Hinni, érezni, vélni,

hogyan feltaláltuk azt, a ki a legjobb, legszebb makula nélkül való s a kit követnünk kell minden útjában, miként a napot planétája. Mert lényünknek kiegészítő része, a kit mindenki feltalál egyszer végre, mert mindenki keresi — ki neki hiányzik — forró vágygyal, epedéssel.

S mikor a legény azt mondja a leánynak: »Szeretlek!« Azért mondja, mert azt hiszi, hogy ez hasonlít ahhoz, hogy ez vonásról-vonásra ugyanaz, mint a ki a szívében él lerajzolva.

Igen, a szerelem illúzió. S van-e vajjon illúzió a házasságban csak egy hajszálnyi is. Nincs, nincs, csak valóság.

S a mikor lohad a láng, mely véres ködbe borította agyunk girusait, megszólal az ész és analizál lehangoltan. Aztán jön, ami minden házasság, egy csepp méz után tenger keserűség, panasz, zsörtölődés s ami még a gyűlöletnél is rosszabb: a közöny; hébe-hóba egy gyerek. Igen, mert a természet uzsorakamatokat szed azért, amit nyújt s cserébe ad egy kecses kéjt, de azért adja, hogy ki ne veszzen az emberi fajta.

Bizony-bizony, akik igazán és utolsó lehelletükig szeretni akarják egymást, azoknak nem való a házasság. Próza az, kegyetlen, hideg próza formájában és velejében egyaránt. Kalmár-ügylet, melyen az veszít

legtöbbet, aki attól legtöbbet várt.

Óh! ti balga szerelmesek, kik az állati vér tüzelő szavára hallgattok csupán, miért léptek oltár elé azzal, akit szerettek? Minek szakaszszátok le a fésző rózsabimbót? Hisz leszakasztva csak ideig-óraig élvezitek illatát és harmatos szinpompáját. Aztán elhullnak a szirmai egytől-egyig s csak szuró töviseit érzitek.

A távol ködében kéklő hegyhez, — hogy benne gyönyörködjete — minek közeledtek? Hisz közéről szürke és darabos, lélektelen földtömeg.

A házasság koporsója a szerelemnek. Mert az igaz szerelem lelkiük kielégítetlen, maga-magát emésztő örök vágya, miként a színek, a formák harmóniája csak a messze-ségben áll.

Csak egyszer láttalak Annuskám, egy pillanatig s nekem elég volt ez, hogy beteljék lelkem egy emberöltőre való gyönyörűséggel, fájdalommal. Emlékszem. Egy júniusi szép nap volt. A leszálló nap biborra festé az eget. Alkonyodott. Egy rokonoddal csevegve közeledtél felém falunk csendes, kis utcáján. Találkoztunk. Egymás mellett elhaladtunk. Te rám néztél, én visszanéztem. S amikor szemeink égő sugara összeért s ölelkezve egymásba olvadt, lelkem sötétjében világosság gyulladt s láttam, amit

látnom adatott, hogy te vagy az, akit én keresek, akinek képmása a lelkemben él, — te vagy, te vagy — hogy enyém lész a siring, a siron tul is örökkön-örökké érintetlenül.

Vannak percek, melyek átfognak egy életet. Amelyben téged láttalak az a perc ilyen volt.

Csak egyszer láttalak s azért szeretlek igazán, forrón és olthatatlanul. S nem akarok mást látni, mást imádni csak téged, téged szívem utolsó dobbanásáig, lelkem egész erejével.

Te édes, te szent, imádattal teljes mennybeli oltárképem.

Nem lehetett hozzád jussom e földön. Ezért kellett téged elvesztenem ahogy megtaláltalak. De jobb így! Igen, ne tudjam meg soha, hogy anyaszülte földi lény voltál te is, kinek alakját glóriával övezi most szerelmében hó szívem.

És nem tudom meg soha, soha! Ezért üdvözülök gyötrelmeimben, vérző szívem vivódásaiban is.

Ez a szerelem! A kielégítetlen vágy epedése, forró lánggal lobogása, bár halálra emésztszen.

Igy, így akarlak szeretni, égbe röpönt édes szúzi álmom. De nem lehet. Még azt sem tudom, hogy hol vagy eltemetve, merre,

mely föld hantja alatt. Ha tudnám, óh, ha tudnám, felásnám sirodát enkezemmel, a tiz körmeimmal s koporsód fedele alól, ki félig elrohadtál immár, szerelmes keblemre vonnálak s elhalmoználak égő csókjaimmal, hogy életet leheljek beléd s élj általam, nekem, érettem . . . Ah, megőrülök!

Nem, nem élhetek te nélküled.

Oh! Isten, ki e világot teremtéd és formáltad vala csodaszépnek és nagynak, hogy imádjon érette téged minden, miért nem alkotád a szerelmet is úgy, hogy csak a léleké legyen üdvözítő teljessége?

Miért kötéd a fényes égi sugárt, a mennyég legszebb sugarát testünk sarához?

Inkább vetted volna rövidebbre földi életünk határait, csak szerelmet adtál volna tisztát üdvözítőt, lélekben valót egészben.

De hiába lázongó elmém kérdése!

Mindhiába töprengék én! Ég es föld határai között, testünk-lelkünkben a mi van, minden változhatatlan.

A husból és vérből való ember hasztalan csinál magának theóriákat, hogy így, hogy úgy. Az élet meghazudtolja valamenynyit.

Shopenhauer csak egy kontár borbély legény. Ne ártsa magát senki emberfia a teremtés művébe. Ha igen, ám alkossa meg, amit Isten meg nem alkotott, teremtse más-

kép avagy tegye semmivé, ami istenteremtette dolog az ő szemében nem tökéletes.

Nem! A szerelemnek nincsen filozófiája, csak csókja, ölelése, édes-fájó sóhajtása.

S ha nem csókolhatja, ha nem ölelheti, akit szeret, meg kell halnia e föld szülöttének, ki sárból, napsugárból formáltatván, nem tud szeretni test nélkül.

Eh! Beszéljenek, amit akarnak a fogatlan német professzorok, akiket bölcsnek titulál minden, a szerelem a legerősebb törvény, mely alatt összeroskadva semmisül meg az ereje ellen lázadó gyarló emberállat! Lám, a szerelmes Herakles leül a rokka mellé, Antonius elhagy mindent s elfelejt mindent a barna Kleopatráért. Sőt még a mai korban is, amikor chiméra minden, ami nem atomokból áll s amikor az imádság áhitatos szava helyett csupán kőszénfüst és kalapácsütés hangja száll az ég felé, királyi herceg vagy fűszeres segéd meghal szerelmében, szerelméért.

Mert minden időben egy marad az emberi sziv s a szerelem örökké igaz, a legigazabb mindenek között, amik a világot igazgatják.

S a szerelem úgy igaz, ahogy megnyilatkozik. Hiába akarná legyőzni testünk lázongó erőit a lélek, az idealizmus.

Még Jézus is, az Isten szerelmetes fia,

kinek tanításában benne vagyon minden igazság és minden bölcsesség summája, meg tud bocsátani a bűnbánó Magdolnának, mert ámbátor sokat vétkezett ő, felette igen sokat szeretett.

Oh, bölcs lélek, oh, nemes lélek, legnagyobb minden nagyok között, kik valaha fogantattak az idők végtelen folyásában, ki születésedtől a keresztfáig nem mondhattál semmi újat, de olyast sem, ami nem volna igaz, mert áldott igéid a szívben gyökereznek mind s az égig emelik az ember fiát, leborulok előtted s áldom a te nevedet! . . .

Mert te valójában ismerted az emberi szívet és ami azt mozgatja: a szerelmet.

Ha te felednél, — ah, hiszen te élsz, ugyis és annak dacára, hogy meghaltál, mert mikép az irás mondja:

»Ego sum via, veritas et vita!«

Élsz a szívünkben élsz a lelkünkben minden idők legnagyobb igazságaképen.

De ha emberi alakot ölténél újból s megjelenvén mi köztünk, hirdetnéd magasztos igazságaidat, megint megostoroznának téged, s keserves halálra szentenciáznának. De most nem a zsidók, a te véreid, kiknek országa elveszett s csak törvénytáblájuk ép és élő, hanem egyéb farizeusok vinnének a Golgothára, azok, akik clericusoknak neveztetnek és cingulussal kötözködnek.

Te megtagadnád őket, mikép Péter megtagadott téged, mielőtt a kakas hármat kukorékolt vala.

Mert vajjon létezik-e nagyobb hazugság, emberi természetünk ellen való és kiáltóbb, mint az coelibatus, melyet Rómában sok évszázzal annak előtte kifundált egy helytartód a te nevedben, de magamagáért, a papzsák kedveért.

Valóban, a bűnös emberiségnek, melyben minden hazug, ami szép, egy Jézus kevés az idők végtelenéig.

Mód nélküli bűnének megváltásáért minden évszázban egyszer-egyszer meg kell halnia egy Jézusnak, de meg is hal nem egy, ezer és még ennél is számosabb azok közül, kiket szocialistáknak és anarkistáknak nevez e világ hivságos nyelve és halálra hajszol paragrafusba szedett bölcsessége.

Ha bűn van, hát miért volna bűn az az ember fiában, ami hitelt adott az Isten fiának is.

Nem! szeretni mindnyájunknak kell és ugy szeretni, ahogy minden ember szeret.

Nem bírom tovább. Végem van!

Lelkem nyavalyájára nincsen gyógyító ir, tudom én. Borzasztóan szenvedek. Vérem minden cseppje lánggal ég s a szívem üres, mint a sirgödör, mely koporsóját várja.

Lassan senyvedve, hosszú-hosszu haldok-

lással kell hát meghalnom nekem, ki szívemben rég meghaltam. A pálca ketté törve felettem.

Meghalok. Inkább most, mint később. Morfiummal mérgezem meg magam holnap. Aztán mindennek vége. Egy-két nap múlva csak egy szegényes fejfa jelöli majd, hogy éltem.

Ah, nem fáj a halál, csak a megsemmisülés tudata, ez a fekete örvény, melyben kétségbeesetten fuldokolunk. Uristen!

Hát hová leszen, ami bennem érző; gondolkozó, mindaz, ami bennem végtelen, ami ma felemel, boldogit, bánattal és keservvel tölt el — szerelmem, eszméim.

Csak egyszer ölelhettelek volna, csak egyszer csókolhattam volna bárha ruhád szegélyét is, Annuskám, édesem, mily könnyű boldogító volna most meghalnom örök megsemmisülésem tádatában is e csók mézével ajkamon. Hová leszek? Mi lesz belőlem? kérdem egyre.

Ismeretlen sejtések egész áradata tolul agyamra, ifjuságom, gyermekségem minden emléke felmerül lelkemben, De valami bennem, amit nem tudod megnevezni, tovább-tovább revelláll. Összekapcsolja életem egy másikkal, mely nem az enyém és mégis oly ismerős. Mintha én léteztem volna ezelőtt is, mérhetlen idők óta, mintha az én lényem,

mely elszakadni készül most testemtől, csak egy része, paránya volna a mindenséget be-töltő erőnek, mely minden atomban jelen van külön-külön és együttvéve.

Egyik helyen a természet substratuma, hol virágot fakaszt, hullámokat tornyosít a tengeren, csillagoknak fényességét állítja elő rezgéseivel, míg a másik az ember, kinek agyában, mint delejfolyam nyilvánul, eszméket és képzeteket produkálva rezgéseivel, csak száma- és erejétől függ érzés- és gondolatvilágunk.

Ezért lehet a virágoknak ugyanazon illata, az égitesteknek ugyanazon fénye, az embereknek ugyanazon közös gondolata, eszménye, melyért hevülnek és harcolnak és egy azon érzése, melyben összeolvadnak.

Egyazon hatást különféle individuumokban, habár különböző mértékben és minőségben — ez a substratumtól függ — csak egyetlenegy erő idézheti elő s ez az Isten, akinek része minden, mert benne, általa és örökké él.

Igen, az Isten, a mindenütt jelen való, a mindenható.

Szerelmem, gondolataim és érzéseim összesége az Istenből való, az istenségnek egy része, mely sohasem mulhatik el, hanem meg-ujul, átalakul az élet örök törvénye szerint,

Nincs halál, nincs halál, mert bennünk

az Isten vagyon, ami bennünk szeret, gondolkodik és érez, az végtelen.

Boldog vagyok, hogy őt feltaláltam. Most már nyugodtan halok meg, mert tudom, örökké élek én.

De hogy mikép és hol találkozom majd Annuskámmal a síron túl, ez nem adatott tudtul énnekem.

Talán az esti szellő szárnyán elszáll majd lelkem oda, hol egy-egy sír domborul s rajta virágok nyílnak. Kelyhükben az ő aranyos lelke illatozik, levelei az ő sóhajától rezdülnek meg. A szellő szárnyán ráborulok lágyan, szerelmesem és egy hosszú-hosszu csókban — ez léssen a mi első csókunk — egyesül majd lelkem az ő lelkével örökre.

És most készülünk a halálra. Arcképét szívem felé teszem. Azt akarom, hogy így temessenek el s tegyék a szívem tájára életem legdrágább kincsét, azt az aranyos kis hajszálat, mely az ő hajából való . . .

Hadd hirdesse ott lenn, sirom csillagatlan éjszakájában szerelmem örökkévalóságát, fényességét az a drága, kis hajszál, mely belőle fennmaradva poraimmal elvegyül s a mennyéggel összeköt . . .

Oh, én Annuskám, egyetlen, édes üdvösségem, te éretted halok meg, a te neveddel halok meg — Annuskám!

Elhunyt ifju barátom rám testált írásai közt utolsó feljegyzései ezek.

Kusza vonások, szétfolyó betűk, itt-ott egy-egy hézag. Talán; mert meg kellett állania olykor, hogy lehajtsa fejét és kisírja utolsó könnyeit

Olvasom, olvasom s ahogy utolsó akaratához hiven közreadom, az én szívem is megindul, szememből könny fakad. Sirok gyermekmódra.

Szegény barátom! Én értelek. Mintha a te szived fájdalma az én fájdalmam volna...

Mintha a te szerelmed az én szerelmem volna!

Szegény barátom, szegény barátom!

Kőszegi Armand.

Üzenet.

I.

Üzenek magának valamit, szép doktorné. Képzelve csak; no de képzelve, én még mindig szeretem, imádom magát. Még pedig azzal a mélységes, lázas, egész szerelemmel, amely minden habozás nélkül kész embervért ontani, hogy csak szerethessen

Maga ezt nem hiszi? Gunyos, kicsinylő mosolylyal fogadja? . . . Vagy igaz! Maga egyáltalában semmit sem hisz. — Ha pedig szerelem van a dologban, akkor meg épen-séggel nem hisz senkinek . . . Mert nem hisz a szerelemben és nem is tud szeretni... Csak kacérkodni. De ezt azután alaposan tudja. Művészi tökélyre vitte benne . . .

II.

. . . Husz éves volt, midőn megismer-tem. A faluban és az egész környéken »szép doktorné« volt a neve. Férje nem dicsekedhetett epitheton ornanssal, pedig ha éppen akarja az ember, ő reá is lehetne

egyét találni, teszem a »vörös doktor.« Vagy ha ez nem tetszik, hát »csámpás doktor.«

És maga ezt a kiállhatatlan férjét állandóan »tatuskának« cimezte, becézve magázta, kajla fülét csipegette, szeplős arcát azzal a fehér, bársony kezével simogatta és ugyanakkor, egyidőben, veszedelmes szirén szemével, szegény, hívő, hű szívemet halálosan megsebezte . . .

Ettől a perctől fogva volt nekem egy jó barátom: a maga férje! Azután volt egy bálványozásig imádott eszményem: Ön, asszonyom! És végezetül volt egy rettenetes ellenségem: ez én magam voltam.

Házasságukról csak annyit tudtam meg, hogy az, — mint oly sok más házasság — egy törvényszerű és egyházi áldással megáldott nagy hazugság.

Egész egyszerűen holtig tartó hűséget hazudott egymásnak egy orvosi diploma és huszezer forint. Maguk ketten csak szükséges tartozékai azoknak. Ön nagyon szívesen lett volna doktorné, a . . . doktor nélkül, valamint a doktor is, — ugy hiszem — kész örömezt zsebre vágta volna ama bizonyos huszezer forintokat . . . asszony nélkül.

De hát ez nem ment. A diplomával az embert is el kell fogadni, valamint a pénzzel az asszonyt, így lett önökből egy — hogy is szokták mondani? — igen, egy szerető pár!

Mikor én magát megismertem, akkor a férjének voltak már számos betegei, a maga pénzének pedig tetemes kamatai.

De a szive érintetlen volt. Annak nem volt semmi köze a házasságukhoz.

Ezért akartam én azt elhódítani.

III.

Négy esztendőn át játszottam én ezt a veszedelmes, örült játékot. Kezdetben hiúságból, szenvedély nélkül, de a végén izzó szenvedélylyel, hiúság nélkül. A játékból veszedelem lett.

De tévedtem e tétben is. Én ugyanis azt hittem, hogy az Ön részéről egy szerelemre mohóan éhes sziv van föltéve, de játékközben kitünt, hogy a szive egyáltalában nem éhes semmire.

Kegyeskedett megengedni, hogy ott töltsem minden időmet magánál. Eláraszszam forró szerelmi vallomásaimmal. Túrte, hogy százszor egyvégben megcsókoljam fehér, bársony kezét. Én bolond, még ruhájának fodrát is — térden állva — csókoltam . . .

Magának ez szerfölött tetszhetett. Ezt nem viselkedésén észleltem, — mert ez változatlanul egyforma kacér volt — hanem abból sejtettem, hogy értesülve a gyakori és hosszas látogatásaim nyomán keletkezett mende-mondáról, nem igyekezett változtatni a dolgon.

A világnak szabad prédára engedte jó-hirét, nekem pedig még azt sem engedte meg, hogy csak egyszer is megcsókoljam a száját.

Férje nem szólt semmit. Nem volt egy cseppet sem féltékeny. Csakhogy nem azért, mert fenkölt, nemes gondolkozásu, klasszikus bizalmu ember lett volna, hanem egyszerűen azért, mert nem ment bele a fejébe az a gondolat, hogy valaki szerelmes lehet.

IV.

Egyszer azonban mégis észrevettem, hogy a doktor gyanakszik. Folyton szemmel tartott és ha csak tehetett, megakadályozta, hogy egyedül legyek magával.

Én úgy sejtem, hogy a főszolgabíró ur tette őt féltékenynyé. Ez az ur ugyanis, a legkicsapongóbb életmód mellett, roppant ébren őrködött a mások erkölcsi fölött és ép úgy hordozgatta a megtorlás lángpallosát, mint más a... sétabotját. Minden bizonynyal ő szuggerálta rá a doktorra a féltékenységet. Bárhogyan volt is, tény, hogy a doktor féltékeny volt és más szemmel nézván most már az én látogatásaimat, féltékenysége napról-napra fokozódott. Mikor a zongoránál ültünk ketten, maga és én és négykézre játszván, kezünk valahogy összeért, ez tökéletesen elég volt arra, hogy a doktor

beszüntesse a további zenei produkcióinkat.

Maga úgy tett, mintha ügyet se vetne a doktor lényegesen megváltozott magatartására. Én azonban komolyan vettem a dolgot és számoltam azzal, mint egy fontos tényezővel.

Külömben is torkig voltam már a turbékoló szerelmes nevetséges szerepével.

... Vagy mindent, vagy semmit!

V.

Egy forró nyári délután történt. A kerti lugasban ültünk maga és én. Gondolom kaszinót játszottunk. A doktor a lugas előtti fasorban sétált és folyton szemmel tartott bennünket.

Én ép azt akartam.

Mikor láttam, hogy egyenesen felénk néz, én egészen közel húzódtam magához és a legnagyobb flegmával körül öleltem karcsu derekát, s csókoltam szép, puha, meleg száját és illatos, selymes haját...

Őn annyira meg volt lepve, hogy elfeledett védekezni. A doktor pedig olyan piros lett mint a pipacs.

Én pedig fatalisztikus nyugalommal vártam a történendőket.

De mi is történhet ilyenkor?!

Ime ez történt: a doktor első heves fölindulásában elkezdett idegesen futkosni

a krumpli és ugorka vetések között. Mikor ebbe belefáradt, gondolt egy nagyot s merészet és odalépve hozzám, dikciózott ekképen:

— Csajkás ur! Én irtózom a nyilvános botránytól. Akármit, csak azt nem. Minél fogva kijelentem, hogy én nem bolygatom ezt a dolgot, ha maga hallgatást fogad . . .

Képzelmemet azt a buta arcot, melyet én erre a beszédre vághattam. Ilyesmire nem lelhettem és nem is voltam elkészülve.

Őn egészen el volt sápadva. Riadozva tekintgetett reám, a férjére pedig vetett egy olyan pillantást, mely a lélek legnagyobb gerjedelmében szokott csak emberi szemből kitörni.

Korbácsolás volt az szemekkel. . . .

De hiába, én férje példátlan és hallatlan — mondjuk — nagylelkűsége miatt alaposan elvesztettem játszmámat.

Mikor mindenem egyetlen egy kártyán állott, kitünt, hogy legfőbb ütőkártyám csak egy filkó volt.

Távoztam.

Most pedig egy érdekes és pikáns szöketési históriát olvasok a lapokban, melynek a két hőse: maga és a főbíró úr. Gratulálok! Ezt akartam üzenni.

Huberth János.

A doktor úr.

— Három jelenet. —

I.

A doktor úr. (benyit az irodába; a segédjéhez.) Járt itt valaki?

A segéd. Igen, egy szegény napszámos. — Kért, hogy ne tűzzük ki ellene az árverést. Sirva panaszolta, hogy nem tud ma fizetni, mert a felesége betegen fekszik, neki pedig már egy hete nincs munkája. . . .

A doktor úr. (közbevág) . . . hét gyerek apja, anyija sincs, hogy kenyérre telnék; apját leütötte a hajókötel, anyja meg szegény mosónő . . . stb. . . . tudom, régi nóta. Igen jól ismerem. Kár a szóért, kitűzetem az árverést.

A segéd. (félénken) De . . . talán még sem kellene bántani szegényt?

A doktor úr. Mindjárt elájulok! Micsoda? Nem elég, hogy az alperesek nyavalyogják tele a füleket a könyörgéseikkel, hát maga is evvel kezdi? Azt gondolja, hogy az én feladatomban megoldani a munkás kérdést?

A segéd. Bocsánat, doktor úr, csak azért mertem az érdekében szólni, mert nagyon sajnálom szegényt.

A doktor úr. Azt hiszi, én nem sajnálom. Én is szívem mélyéből sajnálom. Igen, vérzik a szívem, a mikor most szigorúan meghagyom Önnek, hogy tűzesse ki az árverést, de erős akarattal elnyomom lelkemben a szánalom előtörni akaró forrását egy magasabb misszió érdekében: azért, hogy megtanítsam alpereseimet a pontosság és pedanteria hasznos erényeire. Higyje el barátom, hogy ha ez az ember nem ma — az utolsó nap jön be hozzám kérni, hanem egy héttel előbb és így szól hozzám «Uram egy hét múlva kellene fizetnem, de isten látja lelkem, nem leszek képes, mert a feleségem beteg, kell a pénz az orvosra meg a patikára. De ne hogy hazug, szavát nem tartó, pontatlan embernek tartson a doktor úr, már ma bejöttem jóelőre megmondani és türelméért esedezni.» Ha ezt teszi, szónélkül várok. Nem tette: így az árverés ki lesz tűzve.

A segéd. Ha elárverezzük a bútorait, nem marad neki csak a csupasz négy fal.

A doktor úr. De marad egy kincs, egy megbecsülhetlen kincs; az, hogy megtanulja, hogy mi a pedanteria és a pontosság. A népet tanítani és fejleszteni kell. Hát nem dicső az én ügyvédi hivatásom, hogy sokoldalú elfoglaltságom mellett még a nép nevelése, tanítása is szíven fekszik?

II.

Alperes. Tekintetes doktor úr. Ma kellene fizetnem, de nem tudok. Hiába . . . nincs miből. Könyörüljön doktor úr még egy hétig. . . .

A doktor úr. Ezt most jön megmondani az utolsó perczben? Csak ma tudta meg, hogy nincsen pénze? Mi? He?

Alperes. (Szemét lesütve hallgat.)

A doktor úr. Hát nem tudott egy héttel hamarabb jönni és megmondani, hogy nem lesz pénze mára? (A segédjéhez) Én már eleget beszéltem, mondja meg Ön neki, hogy mit kellett volna tennie.

A segéd. (monoton hangon, gépszerűen, mint a ki vagy 500-szor mondta el ugyanazt egy betű változtatás nélkül.) Figyeljen barátom. Be kellett volna jönnie egy héttel hamarabb és így szólni: «Uram, egy hét múlva kellene fizetnem, de isten látja lelkem, nem leszek képes, mert a feleségem beteg, kell a pénz az orvosra meg a patikára. De

nehogy hazug, szavát nem tartó, pontatlan embernek tartson a doktor úr, már ma bejöttem jóelőre megmondani és türelméért esedezni.» Látja ha ezt tette volna, úgy a doktor úr várt volna. Az ő szive aranyból van.

A *doktor úr* (a kinek szive aranyból van). Így pedig el fogom árverezni a motyóját.

Alperes (kifelé indul, fejét lehorgasztva, keserű önváddal.) Igaza van . . . úgy kellett volna tennem. . . . Nyomorult hanyag fráter vagyok . . . a doktor úr szive aranyból van . . . ő várt volna . . . miért is nem jöttem egy héttel hamarább (kimegy).

A *doktor úr* (a segédhez). Látja a népen már kezd fogni a tanítás. Ez már kezdi belátni a pontatlanság nagy hátrányait.

III.

Egy másik alperes. Adjon isten jó napot!

A *doktor úr* (felugrik nyájas mosolylyal eléje siet, kezeit sokáig szorongatja). Hozta isten! Maga az Nagy Mihály uram? Igazán nagyon örülök. Hát hogy van? Mit csinálnak odahaza? Mi ujság a faluban? Jó volt-e a termés? A feleségét mért nem hozta be? Rágyújt egy jó szivarra? Persze, hogy rágyújt. Ne oda üljön a székre, hanem

erre a jó fotelre, ni? Máskülönben mijót hozott?

Alperes. Hát abban a kis költség ügyben jöttem volna.

A doktor úr. No az ugyan derék. Talán már behozta?

Alperes. Dehogy hoztam.

A doktor úr. (elsötétülő arczzal) Nem hozta?

Alperes. Egy hét múlva kellene fizetni, de isten látja lelkem, nem leszek képes, mert a feleségem beteg, kell a pénz az orvosra meg a patikára. De nehogy hazug, szavát nem tartó, pontatlan embernek tartson a doktor úr, már ma bejöttem jóelőre megmondani és türelméért esedezni.

A doktor úr (dühösen) Hallja! Azt hiszi maga, hogy én lopom a pénzt? Ez nem rossz. Még várjak. Bolondnak tart engem? Majd megtanitom én magát. De most dolgom van, majd beszélünk még erről. Addig várjon rám. Csak nem idebent akar megvárni? Nem kelne fel erről a fotelről? Várjon rám kint a kapu előtt! Ejnye azt a . . . hova lép avval a sáros csizmájával? Nem megy le arról a szőnyegről? Marha népség! Azt hiszi, hogy én lopom a pénzt . . .

Kopek.

Az én örökségem.

Van nekem Amerikában egy nagybácsim. Ebben még semmi különös nincsen, — fogják önök mondani, — mert vajmi kevés ember van, akinek Amerikában nagybácsija ne volna. Azonban sietek kijelenteni, hogy az én nagybácsim állatszelistő New-Yorkban. Ez már mégis valami, mert vajmi kevés ember van, a kinek a nagybácsija állatszelistő New-Yorkban.

Ezután a rövid bevezetés után, hadd térek át elbeszélésem tulajdonképeni tárgyára: Hogy lett az én nagybácsim állatszelistő New-Yorkban.

Mert ő mészáros volt Debreczenben. Egy szép fiatal felesége, két gyermeke, egy üvegszeme és egy mészárszéke volt. — A feleségébe beleszeretett egy huszárhadnagy, aki egy szép napon meg is szöktette a kacér természetű menyecskét. Jó szerencse, hogy Bogárdi Pál nem volt az az ember, aki mindjárt kétségbeesik; kipuhította, merre

szökött az asszony s mikor megtudta, hogy a szökevények Amerika felé vitorláztak, becsapta a mézszárszékét, az ékszereit és a rokonait s elindult két gyermekével a felesége után. Ugy állapotodott meg magában, hogy a tiszt urat lelövi mint egy kutyát; a feleségét pedig üvegbura alatt fogja tartani, mint a sajtot szokták.

Alig érkezett meg New-Yorkba, az egyik kis fia meghült és meghalt. — Bogárdi Pál tengernyi bánattal és üres pénztárcával ödöngött a rengeteg városban, anélkül, hogy a szökevények nyomára tudott volna jönni.

Nem is kereste hát őket többé, hanem foglalkozás után nézett. De mi legyen? Mihez fogjon? Régi mesterségét folytassa? Ahhoz nincs pénze. Hanem elszegődik mézszáros segédnek. Persze az lesz a legjobb. És szinte ujjongott az örömtől, hogy el tudta magát valamire határozni.

Azonban aznap éjszaka különös álmot látott. A letaglózott szarvasmarhák szellemei megjelentek előtte és lábukat összetéve rimánkodtak neki, hogy hagyjon fel a jámbor állatok oktalan vérontásával és válasszon más, dicsőbb foglalkozást, például az állatszelistést, Olyan szépen tudtak könyörögni, különösen szószólójuk, egy debreczeni születésű vén kétszülkü, hogy Bogárdi nem birt ellentállni.

Másnap bekopogtatott egy czirkuszdirektorhoz, a kinek menaszériája is volt.

— Bogárdi Pál mészáros vagyok és állatszelistő szeretnék lenni.

— Nagyon örülök. Én Brighton czirkuszdirektor vagyok és khinai alkirály szeretnék lenni.

— Beszéljünk komolyan.

— Lehetetlen.

— Miért?

— Ön sosem lesz állatszelistő.

— Hogy-hogy?

— Az állatszelistőnek születni kell.

— Hát én nem születtem? Vagy mit gondol, hogy én rózsafán termettem? De-hogy piros pünkösdi napján hajnalban születtem Szegszárdon.

— Mit hallok? Ön Szegszárdon született?

— Igenis.

— Tolnamegyében?

— Ott.

— Hiszen akkor földim.

— Lehetetlen.

— Mi van ebben lehetetlen?

— Ott nincsenek Brightonok.

— De vannak Blausteinok.

— Hogyne. Magam is az vagyok, — felelte Bogárdi mindjobban fokozódó csodálkozással.

— Hiszen én is Blaustein vagyok.

— Akasszanak fel ha értem,
— Régi nevem Blaustein József.
— Te volnál az Jóska? Én Pali vagyok.
Blaustein Pál.

— Hiszen akkor mi unokatestvérek vagyunk, vagy mi. No már erre iszunk egyet, szólt Brington és egy üveg konyakot tett Bogárdi elé.

Kocczintottak, aztán újra megeredt a beszélgetés.

— Hát mondd csak Jóska, hogy lettél te czirkuszdirektor New-Yorkban, holott mi azt hittük, hogy te borügynök vagy Kairóban.

— Hosszú mese az, öcsém. Voltam már én azóta Arábiában dervis, Grönlandban eszkimó, Mexikóban kigyóbüvölő, de sehol sem volt szerencsém. A pech mindenütt üldözött. Mint arábiai dervis . . . tudod, mi az a dervis?

— Nem.

— A dervisek olyan urak, a kik vagy koldulnak, vagy üvöltenek. Én például üvöltöttem.

— És meg tudtál abból élni?

— Fejedelmileg. Ez volt éppen a végzetem. Olyan flanczot üztem, hogy a hivatásos dervisek összeesküdtek ellenem és meg akartak ölni. Veszélyes konkurrenst láttak bennem. De szerencsére ki tudtam velök egyezni háromezer piaszter végkielégi-

tésben és elmentem kigyóbúvölőnek. Itt sem maradtam sokáig. A kigyók észrevették, hogy dilettánszal van dolguk és megtagadták az engedelmességet. Sőt még gunyt is üztek belőlem. Minden kigyó békát kiáltott rám. Otthagytam őket és elmentem Grönlandba eszkimónak. Itt belém szeretett egy gazdag fókakereskedőnek a leánya. Elvettem. Kétszáz fókát kaptam vele hozományképpen. Istenem mit csináljak én kétszáz fókával? Tudod mit csináltam?

— Nos?

— Becseréltem különféle állatokra és alapítottam magamnak egy állatseregletet. Az üzlet kitűnően ment úgy, hogy itt New-Yorkban már czirkuszszal is bővítettem. És hogy telivér angolnak tartsanak, nevemet a szebbhangzású Brightonnal cseréltem fel. Akarod látni a feleségemet is?

— Hol van?

— Rögtön itt lesz. — Buxa, Buxukám!

A direktor kiáltozására egy szögletes arcú, duzzadt ajku, csillogó szemü némbér jelent meg az ajtóban és amikor az idegent megpillantotta, szája széles mosolyra nyilott.

— Bemutatom neked unokaöcsémet, Bogárdi Pált.

Buxa egy grádussal barátságosabb arcot vágott, ami azt jelenti, hogy szája szélét egészen a füléig húzta.

Bogárdi Pál érkezettnek látta az időt, hogy újra rátérjen látogatása tulajdonképeni okára.

Mondanom sem kell, hogy a kívánt állást elnyerte és nyomban hozzá is látott volna az oroszánok szelidítéséhez, ha a menaszériában lettek volna oroszánok. De nem voltak.

Ez a körülmény szeget ütött a fejébe. Hanem azért nem habozott sokáig. Belépett a bárányok ketreczébe és nagy buzgalommal lángoló karikákon kezdte őket keresztül ugratni. Hat hét alatt az egész bárányállományt úgy megvadította, hogy a sivatag oroszánjai meghunyászkodva húzódtak volna előlük.

Hogy az illúzió tökéletes legyen, a bárányok bundáját lenyiratta, csak a nyakukon hagyta meg a gyapjút.

Mikor Brightonnak megmutatta az eképen előállított oroszánokat, ennek az eszme annyira megtetszett, hogy rögtön társául fogadta.

Igy lett Bogárdi, a debreczeni mészáros newyorki állatszelistő és cirkuszdirektor.

A bárányokból átgyurt oroszánok, a Brighton-testvérek czég specialitásai, ma már keresett czikkei a menaszériásoknak úgy hogy Blaustein azaz Bogárdi azaz Brighton alig bírja a megrendelőket kielégíteni.

Nagybácsim minap ünnepelte meg születése nyolcvanadik évfordulóját. Ezen a napon rokonságát azzal lepte meg, hogy megíratta a végrendeletét.

Mint mindenben e világon nekem ebben is pecchem volt. Vagyonából, mely két *valódi* háromemeletes házból, egy *valódi* ötszáz holdas birtokból, két darab *valódi* takarékpénztári betétkönyvből és ötven darab *hamisított* oroszlánból állott, rám természetesen a hamisított oroszlánokat testálta.

Faragó József.

Poétasors.

*Ne nézd, ne nézd irigyen a poétát,
Ha lantján vig szerelmi dal fakad;
Ah, szenved ő, amíg a dalt megírja,
Gyötrelmes, kinos, mély fájdalokat.
Rózsavirágos kert a költő szive;
Ennek meg annak egy a végzete:
A tövisek mind megmaradnak benne,
De a rózsákat más szakítja le.*

24263

HIRDETÉSEK.

A legszebb

női ruhakelmék és selymek,

== a budapesti ==

Szénásy különlegességei

Miskolczon

kizárólag

ÁRVAI SOMA

divatüzletében kaphatók.

Széchenyi-utca 50. szám. A Horváth-
szállodával szemben.

Vidékre mintákat

készítéssel frankó

küldök.

Wilhelm Herman és Társa

a magy. kir. államvasutak szállítói

———— MISKOLCZON. ————

Költözködések a városon belül, a kül- és belföld valamennyi helyéről és helyére, nagy elzárható, belül kárpitozott francia rendszer szerint épült, szabadalmazott butorszállító kocsikban (tapisziére.) A legnagyobbak Ausztria-Magyarországban.

— A csomagolás megtakarittatik. —
Kezeskedik minden kárért.

Zárt butorszállító kocsik, ruganyos lapos kocsik és kazánszállító kocsik napi kölcsöndij mellett kaphatók.

Alapított 1833-ban.

LÖWY JÓZSEF FIA

(LÁSZLÓ ADOLF)

könyvkereskedése, zenemű-készlete, papir-,
írószer- és rajzkellékek raktára és villamos
—— erőre berendezett nyomdája ——

MISKOLCZON, a színház közelében.

KÖNYVKERESKEDÉSEM BEN

a tudományok minden ágából igen jól van
fölszerelve; az esetleg raktáramból hiányzó
műveket árfelemelés nélkül gyorsan szerzem
be. Minden bárhol megkezdett, vagy félbe-
hagyott füzetes vállalat, szaklap vagy folyóirat
folytatásának pontos szállítására ajánlkozom.

PAPIRKERESKEDÉSEM BEN

kizárólagosan elsőrendű gyárak készitmé-
nyeit tartom és választékos készletem és
előnyös áráimmal a legfokozottabb igények-
nek is megfelelek.

KÖNYVNYOMDÁM

villamos erőműre lévén berendezve, gazdag
betűanyaggal és mellé gépekkel fölszerelve
minden nyomdai megbízást a legegészségsab-
ban és jutányos árákon eszközöl; árjegy-
—— zésekkel készséggel szolgál. ——

Dr. Resofszky Emil
gyógyszertára az „Arany Sashoz“-hoz
Miskolcz, Király-u. 42.

Van szerencsém a n. é. közönségnek néhány fontos és kipróbált hatású házi szert szives figyelmébe ajánlani.

Schihulszky lilium arczkenőcs.

Csalhatatlan szer májfolt, szeplő, pattanások ellen. Az arczbőr mindennemű tisztátlanságát eltávolítja. Esténként az arcz vele bekenetik, **Ára 1 korona.**

Arcz- és kézkenőcs, (szeplők, májfoltok és bőrrepedések ellen.)

Ibolya-crème (Zsirmentes.) Egy tégely ára 80 fill.
Nappali használatra alkalmazható.

Lilium-szappan Egyetlen biztos szer szeplő és májfolt ellen. **Ára 1 kor.**

Három darab 2 korona 40 fillér.

Mentholin-fogcsepp Biztos szer fogfájás ellen. **Ára 70 fillér.**

Angol mell-szörp Ezen csodálatos hatású szer és igen kellemes ízű szörp egész Angliában és Amerikában nagy kelendőségnek és népszerűségnek örvend. Mellbajok és köhögés ellen ismert hatású. Az influenza, valamint gyermekek számarköhögése ellen egyedüli biztos szer. Naponta 3 kávéskanállal veendő be. **Ára 1 korona.**

Ásványvizek.

Gyógyborok.

Cognac.

Kivánatra mindennemű gyógyszerészeti dolgot beszerzek.

Telefon 75. szám!

Miskolczi Takarékpénztár

(Alapított 1845.)

== Miskolcz ==

Széchenyi-utca 38.

Legelőnyösebb

kamatláb és feltételek

== mellett: ==

Elfogad betéteket takarékkönyvecskékre, pénztárjegyekre és folyó számlára.

Leszámitol váltókat.

Előlegeket nyujt érték-papír- és kézi zálogokra. ==

Kölcsönt ad ingatlanokra jelzálogi bekebelezés mellett. ==

Hivatalos órák:

Naponta (vasár- és ünnepnepnapokat kivéve)

d. e. 9—12¹/₂ óráig.

UJ FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉS.

VEZEKÉNYI VILMOS

MISKOLCZ, Széchenyi-utcza 49. sz.

Mindennemű jó fűszerek, kitűnő asszú, pecsenye és asztali borok, legjobb teák és rumok, valódi prágai sódar és legválogatottabb felvágottak, valamint igen finom czukorkák kaphatók mindig friss és jó minőségben.

UJ FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉS!

Hradil villanynyal berendezett
fényképészeti és festé-
szeti műterme

Miskolcz, Arany-János u. 92.

Felvételek állandóan villanyfény mellett,
egész nap reggel 8-tól este 8-ig.

Készít fényképeket színes kivitelben,
aquarell, platin, fényképnagyítások
bármilyen kép után.

Olajfestésű arc képek életnagyságban a
legművésziesebb kivitelben.

Fénykép különlegességek:

Selyemre mindenféle színben, melyek
moshatók, úgyszintén bársonyra és fára.

Borsodmegyei Takarékpénztár

BORSODMEGYEI = TAKARÉKPÉNZTÁR = Részvénytársaság

Miskolcz, Széchenyi-utca 60. sz.
Forgó-hid mellett.

Elfogad betéteket takarékpénztári
könyvecskékre, pénztárjegyekre és
folyó számlára.

Leszámitol váltókat. Jelzálog köl-
csönöket nyújt előnyös feltételek
mellett.

Előleget ad értékpapiroka. Érték-
papiroost és idegen pénzek vételét
és eladását lelkiismeretesen s a
legmértányosabb feltételek
mellett eszközli.

**Fióktintézet: MEZŐ-
CSÁTH.** Borsod m.

Adriai biztosító társulat

Alapított 1838. évben.

Biztosítási alap : 116.539,345 korona.

Elfogad a legjutányosabb feltételek mellett tűz, jég, baleset elleni ugyszintén az emberéltre vonatkozó biztosításokat.

Vezérügynökség: Miskolczon, Széchenyi-utca. Titkárok: Hauser D. és Erdős Aladár.

A legujabb Bob-dal.

Miskolcon hej, van számos utca
És minden utcán üzletek.
Gerő Ignác mindenik közt,
A legjobb és legnépesebb.
Nyakkendőt hej, egész Miskolcon
Nem kapni másutt ilyen olcsón.
A legszebb nyakkendő övé,
A legszebb nyakkendő övé.

A diák hej, legény a talpán,
A karja kő az ajka méz . . .
Hogyha végig sétál a korzón,
Minden üzletet sorba néz.
S neki más divatüzlet nem kell,
Csak egyre gondol este, reggel
Csak **Gerő Ignác**-hoz megyen,
Hogy finom nyakkendőt vegyen!

Széchenyi-utcán hogyha járok

A **Gerő**-boltot nézem én.

A kirakatban egy modell van
S egy **fűző** a termetén.

Ah, az a fűző olyan édes! . . .

Ila látom szívem vágyat érez

S lelkem ábrándokat sző . . .

Nincs sehol több olyan fűző!

Borsod-Miskolczi Hitelbank Miskolcon.

Olcsó kamatos, félévi egyenlő részletekben törlesztendő jelzálogos kölcsönök.

A pénzpiacz jelenlegi viszonyai alapján **olcsó kamat mellett** oly jelzálogi kölcsönöket is engedélyezünk, melyek **10 vagy 15 év alatt egyenlő félévi részletekben lesznek visszafizetendőök.**

Ezen kölcsönök előnye az, hogy **nem záloglevelekben, hanem készpénzben adatkak**, hogy a visszafizetés aránylag rövid időre szabatik és hogy a **tőke és kamat egyidejűleg törlesztetik.**

Kiválóan alkalmasak a kisgazdálkodóra, aki kiadásait a **mindig egyenlő törlesztési részletek számbavételével pontosan** megállapíthatja és aki nem kénytelen 10 vagy 15 évnél hosszabb időn át a jelzálog terhét viselni.

Az ingatlanokon lévő terheket — ha lehet, bélyeg és illetékmentességgel — **convertáljuk.** A kölcsönök tetszés szerinti összegben engedélyeztetnek. Legkisebb kölcsönösszeg 500 korona.

Értesítéssel szívesen szolgálunk. A kölcsönengedélyezés szó- vagy írásbeli kívánatra folyamatba tétetik.

A Borsod-Miskolczi Hitelbank Miskolczon.

Cs. és
kir. udv.
fény-
képészek.

DUNKY
FIVÉREK

KOLOZSVÁRT MISKOLCZON
DEÉSEN — S.-A.-UJHELY

Elvállalnak mindenféle fényképés-
zeti munkákat, akvarelleket és
olajfestményeket a legkisebb alak-
— tól egész életnagyságig. —
Művészi kivitelű felvételek eszkö-
zöltetnek mindennap esti 6 óráig
ha sötét van, műfénynél.

Műkedvelők részére mindenféle felszere-
lések, friss vegyszerek, száraz lemezek,
filmek, celloidin és Brom-ezüstös papírok
kaphatók.

KIVÁLÓ FINOM

TEA és RUM

kapható kis és nagy mennyiségben **WEIDLICH PÁL**
kereskedésében a „fekete kutyához“

MISKOLCZON. A finom Kinai teák
mellé ujabban beszerzett
különlegesség az **ANGOL TEA** britt gyarmatok ter-
méke. — Ezen **angol tea** rendkívül zamatos, kelle-
mes ízű s a ki valaha Angliában járt, ott teát ivott,
bizonyára állandó fogyasztója kíván lenni az **angol**
teának.

Az angol tea ára: $\frac{1}{4}$ kilogrammos csomag 3 kor.,
 $\frac{1}{2}$ kilogrammos csomag 6 kor. 5 kilogramm vételnél
1 kilogramm 10 korona.

WEIDLICH PÁL.

EDELSTEIN HERMAN

SIRKÓRAKTÁRA

MISKOLCZ, Zsolczai-kapu 16. és 34. szám.

Szolid árak!

Ajánlja a már 30 éve fennálló dus siremlékraktárát minden bel- és külföldi márvány, gránit és terménykő siremlékekből a legjutányosabb árban és kiváló szép munkával.

A temetőben aranyozásokat és festéseket jutányosan készít.

Szép munkái!

Jfj. Klein Testvérek

elsőrendű úri divat czipő és kalapáruháza
MISKOLCZ, (a színházzal szemben).

Férfi, női és gyermekeczipők. — Vizhatlan halina vadászbotosok, vadászczipők és kalapok. Lawn-tennis czipők különleges kivitelben.

«Anton Pichler»-féle valódi gráci kalapok. Férfi és fiu fehérműek, gallérok, kézelők, zsebkendők és a Frisch-féle szabadalmazott férfi alsó nadrágok egyedüli elárusítóhelye. Valódi «Jäger» alsóruhát, harisnyák, keztyűk és nyakkendők a legizlesebb kivitelben.

Valódi erdélyi lópokróczok, kocsitakarók, plüchek takarók különös nagy választékban. Utazó-kosarak, uti bőröndök, kézi táskák. Nagy választék pénz és szivar tárczák és más pipere cikkekben.

A Miskolczi Hitelintézet

részvénytársaság.

I. Bank-osztálya. (Minden nap.)

Kölcsönök ad: bekebelezés feltételével ingatlanokra és értékpapírokra.

Leszámítol: helyi, valamint idegen váltókat.

Hitelt nyújt: folyó számlai elszámolásra.

Vesz és elad: mindennemű értékpapírokat, arany pénzeket és idegen bankjegyeket.

Átvész: pénzbetéteket folyó és check-számlára, betéti könyvecskére és pénztárjegyekre.

Megbízásokat elfogad: értékpapírok vételére és eladására a legjutányosabb feltételekkel.

II. Árú-osztálya.

Elfogad: mindennemű terményeket és árukat, a közforgalomnak átadott és tulajdonát képező „Miskolczi áru- és terményraktáraiba” leendő beraktározásra.

Előleget ad azokra a legjutányosabb feltételekkel és elvállalja azok bizományi vételét és eladását.

Bővebb tájékozásul szolgálnak üzleti és díjszabályaink, melyek kívánatra bérmentve azonnal küldetnek.

Miskolczi Hitelintézet r. t.

Miskolczon.

IV. Széchenyi-utca 35., saját ház.

felsőmagyaror-
szág egyik
leghirnevesebb
órása.

Luther palotában

Hunyadi-u. 8.

Korváth Ödön

„PANNONIA“
KÁVÉHÁZ.

Van szerencsém a n. é. közönség
b. tudomására hozni, hogy 10 év
óta fennálló

Pannonia

☞ kávéházamat ☞

a modern kor követelményeinek meg-
felelően átalakítottam és újonnan be-
rendeztem.

Kávéházam találkozó helye a helybeli
előkelő családoknak.

Hetenként ötször elsőrendű cigány-
zenekar rendez hangversenyt.

A vendégek részére külön billiard-te-
rem áll rendelkezésre négy modern
billiard asztallal.

A n. é. közönség támogatását kéri

Husländer Henrik.

Pontos kiszolgálás!

Villanyvilágítás!

Hideg buffet!

Reiner Dávid bútor-raktára MISKOLCZON.

Városház-tér 28. sz. (Breuer-palota)

Szarvas gyógytár mellett.

Van szerencsém a t. cz. szives tudomására hozni, hogy a Széchenyi-utca 42. sz. alatt lévő bútorraktáramat megnagyobbítva, a **Városház-tér 28. sz.** (Breuer-palota) alatti üzlethelyiségbe helyeztem át.

Raktáron tartok nagy választékban saját gyártmányú

háló-, ebédlő és konyhaberendezéseket

Elvállalok szalongarniturák, divánok, zsölyék, ruganyos, lószőr és afrikamatraczok, és diszitési munkálatok elkészítését.

Jó és olcsó saját készítményű asztalos és kárpitos bútorok mindig készen kaphatók.

Amidőn a n. é. közönségnek belém helyezett bizalmáért köszönetemet fejezem ki, kérem abban továbbra megtartani.

Kivonat az árjegyzékből :

Matt sifon 15 frttól	Fényezett sifon
Matt ágy 15 »	15 frttól
Mosdó márvány és	Fényezett ágy 9
tűkörrel 28 frttól	frttól feljebb stb.

Kiváló tisztelettel **REINER DÁVID**
butorkereskedő, a »Szarvas« gyógytár mellett.

Hitel áremelés nélkül!!!

NEMZETI ÁRUHÁZ

HERSKOVITS MÓR

rövid-, úri-, nődivat és kézimunka-áru üzlete
MISKOLCZON, Korona-szálloda mellett.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindenemű férfi- és nődivat czikkeiben, úgymint férfi- és női fehéreneműekben, harisnyákban, kéztyűkben, gyermekruhácskák, nap és esőernyők, paplanok, csipkék, szalagok és valamennyi szakmába vágó czikkeiben a legolcsóbb árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Cs. és kir. szab.

PHÖNIX BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

és

Providentia általános biztosító-társaság.

Vezérügynöksége Miskolczon (Széchenyi-utca 82. sz. Ráczpalota.) Vezérképviselőség: Budapest, Bécsi u. 3. sz. Részvénytőke 6,000.000 korona. A társaság elvállal biztosításokat tűz-, szállitmány-, betörés-, jég és baleset-károk ellen, továbbá elvállal az ember életére szóló biztosításokat, gyermek és kiházásitási biztosításokat.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt a vezérügynökségi iroda.

Titkár: **Mérő Gyula.**

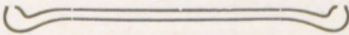

FERENCZI B.

KÖNYV, PAPIR, IRÓSZER ÉS ZENEMŰKERESKEDÉSE

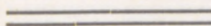
MISKOLCZON

SZÉCHENYI-UTCZA 13. SZ. SAJÁT HÁZÁBAN. — TELEFON 155. SZ.

AJÁNlja KÜLÖNLEGESSÉGEIT:

FÉNYKÉPÉSZETI FELSZERELÉSEKET,
FÉNYKÉPEZŐ GÉPEKET, AMATEUROK ÉS
FÉNYKÉPÉSZEK SZÁMÁRA.

GRAMMOPHONOKAT
 PHONOGRAPHOKAT

a legtökéletesebb kivitelben!

— A technika meglepő vívmányai! —

**KARÁCSONYI ÉS UJÉVI AJÁNDÉKUL
LEGALKALMASABB TÁRGYAK:**

Diszművek, képeskönyvek, diszes le-
vél-papír dobozok. Szabott árak!

BARUCH GYULA

GYÓGYSZERTÁRA AZ OROSZLÁNHOZ

==== MISKOLCZON. ====

Ajánlja régi, jó hirnevű s nagy kelendőségnek
örvendő készítményeit:

„Lolly“ arcecréme, zsiros anyagoktól ment, kitűnő szer
az arczbőr ápolására. 1 tégely ára 1 korona és
1 korona 60 fillér.

„Lolly“ szappan, kellemes illatú, lúgmentes, nem marja
az arczbőrt. 1 drb. 80 fill. 3 drb. 2 kor. 20 fill.

„Lolly“ poudér; ment mindenféle ártalmas anyagoktól
3 színben, fehér, rózsza és krém színben.
Egy doboz 1 korona.

Szájviz; kellemes ídítő, a foghust erősíti, a száját frissen
tartja. 1 üveg ára 70 fillér és 1 kor. 40 fill.

Fenyő illat 1 üveg 1 korona; két kenőcs 1 tubus
30 fillér és 60 fillér.

Hajszesz, 1 üveg 1 korona és 1 korona 60 fillér.

Boroglycerin szappan (folyékony gyógyszappan,
1 üveg 1 korona.

Nagy raktára a legfinomabb angol és francia illatszereknek;
úgyszintén kitűnő „praeservativum“ különlegességeknek.

Postai rendelések forduló postával intéz-
tetnek el.

Van szerencsém Miskolcz város és vidéke n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy a legujabb és legtökéletesebb **Gramofon beszélő gépek** üzletembe megérkeztek, amelyek az ugynevezett **phonographoknál** jobbak, tökéletesebbek és mégis olcsóbbak, miért is kérem a n. é. közönséget ezen **Gramofon beszélőgépeket** üzletemben mielőbb megtekinteni sziveskedjék.

Egyben ajánlom dus választéku **arany és ezüst ékszerraktáramat**, mint **karácsonyi és ujévi ajándéknak** legalkalmasabb tárgyakat u. m. : **brillians, gyémánt** és más kövű **fülfüggők, karkötők, gyűrűk**, dus választék **arany, ezüst, dublé**, hosszú és rövid **nyaklánczok, szivek, kereszték, ezüst cigaretta tárczák, szivarszipkák, bajuszkefék, ezüst botok**. Nagy választék 13 próbás **ezüst evőkészletek**, mokka **kávés és halkészletekben**. Allandó nagy raktár legjobb minőségű **Kina-ezüsttárgyakból**, melyek szinetartósságáért a legmesszebmenő jótállást vállalom. Magamat a n. é. közönség jóindulatába ajánlva vagyok, kitünő tisztelettel:

KLEIN SÁMUEL

M. Á. V. pályaórák és ékszerész.

Legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok.

Világhírű énekesnőktől Gramofon-fölvételek.

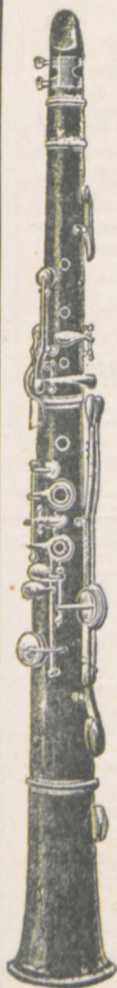
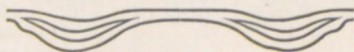
Gramofon beszélőgépek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

MISKOLCZI HANGSZERTELEP

(CZÚKOR GYULA)

MISKOLCZ, Városháztér 26. sz.

Hangszer készítő műhelyemben ujonnan készülnek: zongora, czimbalom, orgona, harmonium, czitera, hegedű, nagybőgő, trombita, fuvola, klarinet, huzó harmonika, községi dob, sipok és kürtök.

Ezen hangszereket lefizetésre is adom.

Javitó műhelyemben a világ összes hangszereit javításra, tisztításra, hangolásra és átalakításra elfogadtatnak.

Ócska, hosszú zongorákat, öreg hegedűket, harmonikát készpénzért megveszek, vagy azokat becserélem új zongorákra, hegedűkre és harmonikára ráfizetés ellenében.

Zongora hangolást helyben és vidéken elvállalok.

Teljes tisztelettel

CZÚKOR GYULA

hangszergyártó és szakértő.

Telefon 191 szám.

Rosenberg Gyula

legolcsóbb és leg-
nagyobb fehérenemű
és szőnyeg-áruháza.

Miskolczon.

TELEFON SZÁM 8. SZ.

PÁRTOS MIKSA

fűszer- és csemege-kereskedő
Naponta friss prágai sódar.

Kül- és belföldi sajtok.
Magyar- és francia cogna-
cok és pezsgőborok.

ÁSVÁNYVIZEK.

Dr. SZABÓ GYULA úr
saját termésű asztali-, cseme-
ge- és aszúborainak elárusi-
tása eredeti árban

Miskolczon.

Miskolczi Kereskedelmi és Gazdasági Bank

részvénytársaság

Alaptőke 400,000 korona. Üzleti helyiségek: Széchenyi-u. 37. sz.

Az intézet, a kereskedelmi, gazdasági könyvkövetelések leszámítolásán kívül a következő üzletágakra terjeszti ki működését: 1. Elfogad gyümölcsöző betéteket: takarékbetét könyvecskékre, pénztárjegyekre és folyószámlára. 2. Vesz és elad hazai és külföldi tőzsdéken jegyzett, valamint helyi és vidéki értékpapírokat és ezekre megfelelő előlegeket nyújt. 3. Bevált idegen pénzeket és szelvényeket; arany, ezüstneműek és ékszerekre továbbá kereskedelmi és ipari áruk és termékekre zálogos előlegeket nyújt. 4. Leszámítol hitelképes váltókat. 5. Jelzálog kölcsönöket nyújt stb. stb.

A miskolczi kereskedelmi és gazdasági bank r. t. igazgatósága

Neumann Adolf
vezérigazgató.

Klein Dezső
alelnök.

Dr. Kormos Géza
titkár.

Szendrői Kőszénbánya részvény-társaság.

A szendrői kőszénbánya részvénytársaság megyebeli ipartelep és ellentétben a többi kőszénbánya részvénytársaságokkal, amelynek Borsodban telepeik vannak, az igazgatóság nem Budapesten, hanem a **megye**
==== területén Miskolczon van. ====

A szendrői kőszénbánya tehát az **egye-**
===== dűli miskolczi vállalat. =====

A **szendrői szén** föltétlenül a **borsodi** legjobb barnaszének között foglal helyet.

A **szendrői szén** csekély kén tartalmú.

A **szendrői szén** búzmentes. =====

A **szendrői szén** csaknem teljesen
===== salakmentes. =====

A **szendrői szén** szobafűtésre kiválóan alkalmas **legolcsóbb tüzelő anyag.**

Rendeljünk szendrői szenet!

HORVÁTH JÁNOS

✿ **NAGY SZÁLLODÁJA** ✿

MISKOLCZON.

UJONNAN A JELENLEGI KOR KIVÁ-
NALMAINAK MEGFELELŐEN BE-
RENDEZETT KÉNYELMES SZOBÁK;
ELISMERT JÓ KONYHA, SZOLID
— ÉS PONTOS KISZOLGÁLÁS. —
MAGYAR BOROK, MINDENNEMŰ
— KÜLÖNLEGESSÉGI ITALOK. —

SZINHÁZ UTÁN MELEG ÉTELEK.

**Minden szerdán és szombaton
zene-estély.**

HAVI ÉTKEZÉS, TÁRSAS ES-
TÉLYEK, LAKODALMI ÉS AL-
KALMI EBÉDEK A LEGJUTÁ-
NYOSABB ÁRAK MELLETT
LESZNEK KISZOLGÁLVA.

TELJES TISZTELETTEL

HORVÁTH JÁNOS

SZÁLLODA-TULAJDONOS.

Az 1857-ben alakult és leg-

felsőbb helyen engedélyezett

Első Magyar Általános Biztosító Társaság

Budapesten, Vigadó-tér, saját palotájában,

több mint százhárom millió korona alappal bir és biztosításokat elvállal :

- a) tűzkár ellen (ha azt gyújtó villám okozza is) épületekre, gyárakra, gépekre, gazdasági és iparkészletekre, árukra, bútorneműekre, marhaállományra stb.
 - b) szállítmányi károk ellen, vizen, szárazon és vasuton ;
 - c) jégkárok ellen teljes kártérítéssel
 - d) betörési károk ellen és
 - e) az ember életére (az alább felsorolt különböző módozatok szerint).
- A biztosítási díjak lehető jutányosak s a felmerülő károk a leggyorsabban és legméltányosabban térítetnek meg.

A társaság lakóházakat, gazdasági épületeket tűzkár ellen 12 évre is és pedig oly módon biztosít, hogy az első s a tizenkettedik évben díj egyáltalában nem fizetendő ; 6 évre díjváltó-fedezet mellett kötött biztosításnál a díjfizetés szintén csak a második évben veszi kezdetét.

Életbiztosítási módozatai kiterjednek :

- a) halálesetre szóló biztosításokra ;
- b) vegyes, illetve korelérésre és halálesetekre szóló biztosításokra ;
- c) kiházasítási biztosításokra ;
- d) közvetlen vagy bizonyos idő lejártával kezdődő életjáradékokra ;
- e) tüzelési életjáradék, illetve özvegyi nyugdíj biztosításokra ;
- f) nevelési költségbiztosításokra.
- g) jelzálog élet-biztosításokra.

Életbiztosításai érvényesek a természetes elhalálózáson kívül :

- 1. a háboru veszélyeire minden pótdíj nélkül ;
 - 2. a párbaj esetére ;
 - 3. az öngyilkosság folytáni bekövetkező halálesetre ;
 - 4. baleset folytán történő elhalálózás esetére.
- } a kötvényfeltételek szerint.

Kormányzó közegek :

Igazgatók :

Báró Harkányi Frigyes, Jeney Lajos, László Zsigmond, Ormódy Vilmos, Gróf Zichy Nándor.

Aligazgató : Szende Károly.

„KORONA“ szálloda Miskolcz.

Ezen a város által épített első rangú szállodámat ajánlom úgy a borsodmegyei, mint Miskolc város m. t. közönsége szives figyelmébe.

Étterme és kávéháza számottevő gyűl-helye, úgy az intelligentiának, mint a polgárságnak. Gyönyörű diszterem; a vidéki városokban első helyen áll, bálókra, valamint bankettekre legjobban ajánlhatom.

A szálloda és termeinek berendezése és service mintaszerű.

Bankettek 4 koronától 10 koronáig, szobák 2 kor. 80 filltől 7 koronáig villany világítással.

Mindenkor saison szerű étlap.
Francia és magyar konyha.

Tisztelettel

Bokros Károly.

Weisz Náthán és Társa

bank- és váltó üzlete

== MISKOLCZ. ==

Számitól üzleti és saját **váltókat.**

Kölcsönt nyújt: Sorsjegyekre,
részvényekre, és mindenféle
==== értékpapírokra. ====

Vesz és elad: Idegen
bankjegyeket és ércz-
==== pénzeket. ====

Osztálysorsjegyek
főelárusító-helye.

Bécsi biztosító társaság

és a bécsi élet- és járadék biztosító intézet

Magyarországi fiók-igazgatóság:

Budapesten, Vigadó-tér 1. sz.

Biztonsági alapok: 34310382 kor. 08 fill.

Elfogad a legelőnyösebb feltételek
mellett:

Tűz, jég és az ember életére
szóló biztosításokat.

A miskolczi főügynökség vezetői:

Vass Ede titkár, **Bónis Sándor**
felügyelő.

Weiszlovits Samu

ékszerész és órás

Miskolcz, Széchenyi-utca 101. sz.

Ajánlja a n. é. közönségnek dusan felszerelt, arany, ezüst, ékszer, óra és drágakövekből álló raktárát. Fősulyt fektet tisztességes, jutányos kiszolgálásra. A fémek valódiságáért írásbeli jótállás vállaltatik. Koczkat kizárva, mivel meg nem felelő tárgyak vissza vétetnek vagy becseréltetnek. =====

Óra és ékszer javítások pontosan és olcsón eszközöltetnek. =====

Nagy raktár fali és álló órákban.

= Régiségek =

= állandóan =

kaphatók.

**Borsod-Miskolczi
Gőzmalom Részvény-
Társaság Miskolczon.**

**Fióktelelepek:
Losonczon, Hatvanban,
Szegiben, Csányban.**

Alapítottott 1864-ben.

Előállit: _____

2-féle búzadarát, 10-féle búzalisztet,
2-féle búzakupát, 4-féle rozslisztet
1-féle rozskupát.

Őrleményeivel fennállása óta vala-
mennyi országos és világkiállitáson
elsőrendű kitüntetést nyert.

Alapitva 1860.

.. Telephon szám 150. ..

DIRSCHERL

== FEHÉR-, FEKETE- ÉS FÉNYÜZÉSI ==
MINTA-SÜTŐDE

MISKOLCZON.

AJÁNL NAPONTA 3-SZOR FRISSEN SÜLT
SÜTEMÉNYEKET, VALÓDI ROZS-, GRA-
HAM-, FRANCZIA-, SANDORICH- ÉS
MINDENFÉLE ÉTRENDI KENYERET ;

= LEGIZLETESEBB UZSONNA SÜTE-
MÉNYT ; LAKODALMI ÉS ÜNNEPI KA-
LÁCSOT, KIVÁNATRA MEGRENDELT
= SÜTEMÉNYT HÁZHOZ SZÁLLIT, =

== SÜTŐDE és FŐÜZLET: ==

KOSSUTH-UTCA 4. SZ.

FIÓKÜZLETEK VANNAK:

SZÉCHENYI-U. 82. SZ.

HUNYADY-U. 3. SZ.

KIRÁLY-U. 48. SZ.

Telephon sz. 150.

SCHWEITZER TESTVÉREK

KÖZPONTI IRODA ÉS RAKTÁR:

MISKOLCZON, Széchenyi-utca 86.

ÜZLETEK:

Debreczen

Piacz-utca 56. sz.

Rimaszombat

Deák Ferencz-utca 17.

AJÁNLUNK:

— MINDEN RENDSZERŰ —

VARRÓGÉPEKET

családi és ipari használatra. Különleges himző és gomblyuk-varró gépeket, fehérnemű, férfiszabó és bőrmunkákhoz, nyerges, kalapos és szijgyártó gépeket stb.

KERÉKPÁROKAT

elsőrangu angol és német gyártmányokat hölgyek és urak részére meglepő hasznos szabadalmakkal védett ujításokkal.

Kényelmes részlet-fizetésre is a legalsó gyári áraikon.

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Képviselek felvételnek minden vidéki városban.

A Miskolci Kölcsönös Önszegélyző Hitelszövetkezet.

Ezelőtt 8 esztendővel alakult s a folyó évi szeptember 1-én 9-ik évtársulatát alakította meg.

A szövetkezetnek kettős célja van.

Egyik célja az, hogy a takarékosagra és tőkegyűjtésre alkalmat adjon azoknak, akik egyszerre nem tehetnek félre nagyobb összeget, de heti vagy havi keresetükből kisebb összeget meg tudnak takarítani. Ebből az okból akként van szervezve a szövetkezet, hogy *hetenként egy korona befizetéssel öt éven keresztül a tag 260 korona tőkét rak össze*, mely az öt év eltelte után a kamatokkal együtt az eddigi tapasztalat szerint, *300 koronát meghaladó összegben fizettetik ki neki készpénzben*. Ahány koronát fizet a tag hetenként, öt év után annyiszor 300 koronát kap ki egy összegben. Az ilyen öt évre szóló koronás befizetést az intézet alapszabályai törzsbetétnek nevezik. Aki pedig kevesebb idő alatt akar magának tőkét képezni, az *100 koronás részesjegyet vált*. Havonkénti *4 korona befizetés* mellett két esztendő alatt befizet 100 koronát és kap róla részesjegyet, mely azontul évi hatos kamatot jövedelmez.

Másik célja a hitelszövetkezetnek az hogy ha a tag kölcsönre szorul, azt jutányos feltételek mellett kaphassa és a maga megerőltetése nélkül, könnyű szerrel, ugyszólván észrevétlenül fizethesse vissza. *Kölcsönt vagy bekebelezésre vagy jótállásra ad* az intézet a maga tagjainak. Egy törzsbetét után *260 korona*, egy részesjegy után *100 korona kölcsönre* van joga a tagnak. A tőkét nem kell visszafizetni, mert a heti befizetésekkel a törzsbetéteknél öt év alatt, a részesjegyeknél két év alatt az egész tartozás apródonként letörlesztődik. Kamatot ugyan fizet az adós, de viszont ő is kap haszonjutalékot, miáltal legalább fele visszatérül az általa

befizetett kamatoknak. Ennélfogva adóssága után a tag a valóságban négyes kamatnál többet semmi esetre sem fizet.

A rendes kölcsönök mellett ad még az intézet előleg-kölcsönt is, melyhez sem kezesség, sem betáblázás nem kell a tag kérelmére bármikor kifizettetik. Jogosítva van ugyanis minden tag az általa tényleg befizetett összegnek a törzsbetét után 75 százalékát, a részesjegy után 80 százalékát bármikor kivenni, amennyiben betétei más adóssággal terhelve nincsennek.

A betáblázásra, valamint az egy törzsbetét után vehető kölcsönök kötelezvényre adatnak. A kötelezvények és a törlési nyilatkozat bélyegmentesek, ami az adósra nézve nagy költségkimélessel jár.

A tag félévi felmondás mellett bármikor kiléphet a szövetkezetből s pénzét 4 százalékos haszonjárulékkal felszámolja az intézet. Sőt a felszámolt összeg, a fél év bevárása nélkül, azonnal is kifizettetik, a fél év kamat levonása mellett.

A mult év szeptember hó 1-én megalakult a IX-ik évtársulat, melybe tagul bárki is beiratkozhatik az intézet helyiségében, *Széchenyi-utcza 28-ik szám alatt, Koos-féle ház I. emeletén.* A beiratási díj minden törzsbetét vagy részes jegy után 1 korona.

A szövetkezet igazgatósága elhatározta és tudatja a szövetkezet tagjaival, hogy a kedvezőbb pénzügyi viszonyok következtében *a kamatlábat a mult évi szeptember hó 1-től leszállította. Ettől a naptól kezdve mind a régi tartozások, mind az új kölcsönök után hetes kamatot fog számítani, melyhez semmiféle czimen több költséget nem szed.*

A tagok nem kénytelenek befizetéseiket személyesen vinni az intézet helyiségeibe, mert postatakarékpénztári befizetési lapon bárhonnán bérmentesen küldhetik befizetéseiket.

Miskolcz, 1904. január hó.

Az igazgatóság.

Verőfény Versek.

Irta:

Faragó József

Hra 1 korona.

* Kapható minden
könyvkereskedésben. *

— KÖNYVNYOMDA. —

KÖNYV- ÉS PAPIKERESKEDÉS.

— KÖNYVKÖTÉSZET. —

Stamberger B.

Miskolcz, Széchenyi-u. 98.

„AZ ANKER“

Magyarországi vezér-képviselőség:
BUDAPEST, VI. Deák-t. 6.
(Anker-udvar) a társ. saját házában.

élet- és járadék biztosító társaság.

Alapított 1858. évben.

Összes vagyon 138 millió korona. Biztosítási állomány 505 millió kor.
Eddigi kifizetések 232 millió korona.

1901-ben a nyereségyrészesüléssel biztosítottak vegyes és haláleset-biztosításoknál a) osztalék tervszerint — úgy mint 26 év óta állan-lóan — az évi biztosítási díj 25 százalékát kapták készpénzben kifizetve, míg a vegyes és takarékos pénztári biztosításoknál b) osz-alékterv szerint (évenként emelkedő osztalék) a biztosítás kezdete óta befizetett összes díjak 3 százaléka, u. m. a biztosítási tartam 3 évre, 4 év, 5 év, 6 év, 7 év után

9, 12, 15, 18, 21°/_o fizettetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.

Prospectussal és felvilágosítással szolgál a

miskolczi főügynökség Márkus Sománál,

Széchenyi-utca 134 valamint a társaság ügynökei.

Miskolci Takarékegyelet

részvénytársaság

Intézeti helyisége:

== Széchenyi-utca 73. sz. ==

Fióktelepei:

Szerencsen és Mező-Kövesden.

A lehető legolcsóbb kamatláb és feltételek mellett: kölcsönököt ad: bekebelezésre és kézi zálogokra; leszámítol: helyi, valamint idegen váltókat; hitelt nyújt: folyószámlai elszámolásra; átvesz: pénzbetéteket folyószámlára, betétkönyvecskékre és pénztári jegyekre. A betéteket teljes alap és tartalék-tőkéivel biztosítja. Betétek után fizet ez idő szerint 4⁰/₀-ot, pénztári-jegyek után 3⁶/₁₀⁰/₀-ot. Ezen kívül fizeti a felek tőkekamat-adóját.

A Miskolci Takarékegyelet
igazgatósága.

Kisebb rendeléseknél pénz előre beküldéssel jutányosabban jön.

Csak azon készítményeim valódiak, melyek védjeggyel vannak ellátva.

Rácz Jenő

gyógyszerésznél

Miskolczon,

„Az arany szarvashoz“ czimzett gyógyszer-tárában, kaphatók 15 év óta közkedvelt-ségnek örvendő alatt elősorolt saját készítményei:

1. Iris virágarczkenőcs. Számos hölgy áldja jó hatását — szeplő és májfolt ellen, arc- és kézbőrnek selyempuhaságot ad — teljesen ártalmatlan szer, az arczot a redőktől késő korig megóvja, egy tégely ára 1 korona.

Hozzá Iris balsam szappan 1 darab ára 70 fillér.

Hozzá Vénus arczpor fehér, rózsas és crém színekben 1 kis doboz 90 fill., nagy 1 kor. 60 fill.

2. Pyrethro Salicyl szájessentia néhány cseppel

egyszeri szájöblögető vízbe, kellemes szájizt kölesönöz, a fogak romlását gátolja és a fogínyt erősíti, 1 kis üveg 70 fill. 1 nagy üveg ára 1 kor. 20 fill. Hozzá (Pyrethro) növény fogpor: mely a fogakat desinfectálja és fehérré takarítja. Oly esetekben, hol ezen szájszeremet nem használták és fogfájás van, ajánlatik, a kitűnő jó hatása (Pyrethro) sveiczi fogcsepp. 1 üveg 50 fill.

3. Hajerősítő (balsam) essentia. Dr. Hebra egyetemi tanár előírása szerint készítve, a hajhullást és fejbőr korpásodást meggátolja, valamint egyéb fejbőrbetegségtől megóv és kellemes illatánál fogva szívesen alkalmaztatik, 1 üveg ára 1 korona 20 fillér.

4. Rácz Jenő keleti „Balsam bajuszpedrője“, soha meg nem keményedő és meg nem igen kellemes illatú, minden bajuszszinhez alkalmazható, 1 kis doboz ára 30 fillér. 1 nagy doboz 50 fillér.

5. Cannabin (tyukszem balsam), biztos hatású és legkényelmesebben alkalmazható szer a tyukszemek és bőrkeményedések és sömögök kiirtására, 1 üveg ára 70 fillér.

Rendelési czim: RÁ CZ IENŐ gyógyszerész, Miskolczon.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Vadász M.

könyv-, zenemű-, papir- és
írószer-kereskedés

== ANTIQUARIUM ==

Miskolcz,

a „Budapest“ szállodával szemben
A hazai és külföldi irodalom ter-
mékeinek dús raktára.

Magyar, német, francia és angol
művekből álló

nagy kölcsönkönyvtár.

Hazai és külföldi heti,
szépirodalmi, divatlapok és
folyóiratok előfizetése ere-
deti árban minden költség-
felszámítás nélkül.

== ARANYSUJTÁS NOVELLÁK. ==

IRTA:

HORKAI ELEMÉR

ÁRA 2 KORONA.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSCÉN.

A legmagasabb kitüntetések.

Forstné Váncza Emma

Felsőmagyarország legelőkelőbb és legismertebb festészeti és
fényképészeti műin-
tézete. **MISKOLCZ.** Sötét kapu. Saját ház.

Ajánlja általánosan elismert, művésziesen kidolgozott modern
aquarell festéseit és platin nagyításait új és régi képek után, —
izlésesen rendezett **zsoport- és tableaux képeit** családoknak, ba-
rátoknak és egyesületeknek, — bámulatosan sikerült **gyermek**
fölvételeit a legújabb találmányu műszereivel, melyekkel a leg-
gyorsabb pillanat-felvételt lehet eszközölni a legborúsabb időben.

Izléses és finoman kidolgozott fényképeit nem szükséges
saját megának reclaimszerűen dicsérni, mert a legtöbb kiállítás-
kon az **első kitüntetések**et volt oly szerencsés elnyerhetni, nagy
haladás, kitűnő munka és jó izlésért, melyekkel kevés vidéki
fényképész dicsekedhetik.

„LLOYD“

SZÁLLOD HÉS KÁVÉHÁZ

Széchenyi-utca 78.

A modern kor követelményei szerint
kényelmesen berendezett szobák. =
Első emeleten nagy díszterem lakodalmakra, táncmulatságokra és társas
összejövetelekre kiválóan alkalmas.
Kitűnő magyar konyha. =
Pompás borok, likőrök és különlegességi italok. =

BALATON KÁVÉHÁZ

Széchenyi-utca 30.

Az udvarban nagy kert-
helyiség. =

Nyáron orfeum

szolid műsorral. Miskolc és vidéki
családok találkozó helye. =

Czeizler Adolf

tulajdonos.

Pontos kiszolgálás!

Hideg buffet!

UPM
241_2
OOBCF
SD

